

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 47 • nr. 7 • juli / augustus 2011 • €1,75 • www.sp.nl

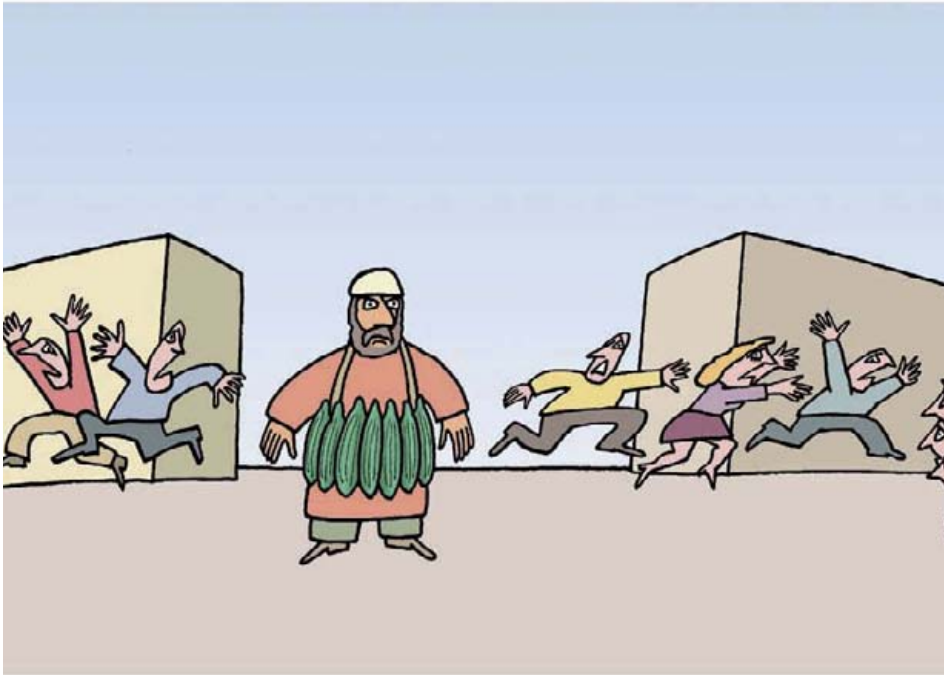
WSW-MENU 'WATER EN BROOD' VAN TAFEL

1-0 VOOR DE SOCIALE ZEKERHEID

GRIEKENLAND: NIEUWE MILJARDEN, NIEUW PAARD VAN TROJE

**VAKBONDSMAN VAN DER KOLK OVER HET PENSIOENAKKOORD:
'CHAMPAGNE IN DE DIRECTIEKAMERS'**

Arend van Dam

komkommertijd...

DE SOCIALE WERKPLAATS AAN HET WOORD

Bijna de helft van de werknemers van sociale werkplaatsen vindt dat de werkplek onvoldoende wordt aangepast aan de beperking die hij of zij heeft. Dit blijkt uit een SP-onderzoek

onder ruim 4200 werknemers van de sociale werkplaatsen in Nederland. Op basis hiervan en andere resultaten beveelt SP-Kamerlid Sadet Karabulut aan dat de ontmanteling van de sociale werkplaats gestopt moet worden: 'Werkers in de sociale werkplaats zitten niet op nieuwe bezuinigingen en een stelselwijziging te wachten. Wel op een luisterend oor, meer respect en betere begeleiding.'

Het rapport is voor €4,- te bestellen op www.sp.nl/shop

ROOD

JONG IN DE SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KLEUR INTRODUCTIEDAGEN ROOD

Aan het begin van het nieuwe studiejaar zijn er in het hele land weer introductiedagen op mbo's, hbo's en universiteiten. ROOD zal ook dit jaar weer op veel van deze dagen actief zijn. Afgelopen jaar was een roerig jaar voor studenten, met veel acties en een massale demonstratie van 20.000 boze studenten. Tijdens de introductiedagen gaat ROOD met studenten in

gesprek over de bezuinigingsplannen van het kabinet, zoals het verkorten van de studiefinanciering.

Ga jij komend jaar studeren? Zoek ROOD dan op tijdens je introductie. Wil je ROOD graag helpen tijdens deze dagen, neem dan via rood@sp.nl contact op.

foto Mathias van Humnik

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sliujs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee
Maurits Gemmink, Hans van
Heijningen, Bas de Meijer, Barry Smit,
Bas Stoffelsen, Karen Veldkamp

Foto cover
Diederik Olders

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Stevenhagen

De Tribune op internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Henk van der Kolk
'Pensioendeal niet beter dan
regeerakkoord'

6

Maurice de Hond
Tips voor Zorg succes

19

**Asociaal bestuursakkoord
onder druk**

Belangrijk succes in gevecht tegen
afbraak

22

Griekenland

Miljardensteun foute medicijn

24

**Amsterdamse strijd tegen
falende zorgbestuurders**

'Wel met geld smijten en dikke
salarissen opstrijken'

44

4 Actueel: groeiend verzet

16 Bouwen aan de Egyptische democratie

30 Fotoreportage: een rugzak vol medicijnen

34 Anja Meulenbelt blijft de wereld veranderen

38 SP-Kamerleden nemen mee: Dahl, Kluun, De Winter en Tolstoj

40 Linksvoor: Mark Lievisse Adriaanse zingt in vak-S

41 SP-wethouders een jaar later: Arnhemmer Gerrie Elfrink

12, 13, 14, 15, 18, 27, 28, 29 Nieuws 11 Uitgelicht 46 Brieven

46 Dubbele zomerpuzzel 48 Theo de buurtconciërge

COLUMN

De krachten bundelen

Het is een prestatie op zich. Nooit eerder heeft een premier zoveel mensen tegelijk tegen zich in het harnas gejaagd. Daar wint Rutte geen prijzen mee, maar het maakt wel duidelijk waar we staan.

Ik zei het al toen Rutte aantrad. Dit kabinet gaat ons land in tweeën splijten. Helaas lijkt ik hierin steeds meer gelijk te krijgen. Terwijl de 25% rijkste Nederlanders consequent buiten schot wordt gehouden, worden de laagstbetaalden steeds harder gepakt.

Het is goed dat steeds meer mensen daartegen in verzet komen. De schoonmakers en werkers in de sociale werkplaatsen hebben namelijk bewezen dat actie voeren helpt. Zij lieten zien: wie samen knokt voor werk en een fatsoenlijk loon, kan acties tot een succesvol einde brengen.

En daarom zeg ik tegen de kunstenaars en studenten, de thuiszorgwerkers en de buschauffeurs: laten we de handen ineen slaan en samen met schoonmakers, professoren en natuurliefhebbers protesteren tegen de afbraak van ons land. Blijf knokken, maar deel je woede. Werk samen voor een beter Nederland.

We hebben te maken met een harteloos en visieloos kabinet. Verdeel en heers is hun motto. In die val moeten we niet trappen en daarom moeten we nu de krachten gaan bundelen.

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

GROEIEND VERZET

De protesten tegen het kabinet van VVD, CDA en gedoogpartner PVV zwellen aan. Werden vorig jaar de kleinere, snel in te voeren bezuinigingen op de rails gezet; nu komen de harde klappen. Het wordt voor iedereen duidelijk dat het kabinet alles wegsnijdt wat ons land tot een beschaafd land maakt. De dichter Lucebert schreef: alles van waarde is weerloos. Maar Lucebert rekende er niet op dat als weerlozen zich verenigen en zich samen verzetten, het kabinet het nog wel eens moeilijk kan krijgen. Het verzet groeit, getuige de vele acties, manifestaties en demonstraties de afgelopen weken.

29 juni – Het Malieveld in Den Haag stond vol met woedende mensen vanwege de bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Het kabinet kort 15 procent van het totale budget van de GGZ en vraagt van mensen die zwaar in de problemen zitten 275 euro per behandeling, plus het eigen risico. Behalve de patiënten moeten ook de instellingen het ontgelden. Hierdoor ontstaan langere wachtlijsten, terwijl het juist bij deze zorg van belang is om mensen snel te helpen. Door de hogere bijdrage en langere wachtlijsten kunnen mensen die acuut gevaar lopen straks niet meer geholpen worden. (foto's 1 en 7)

29 juni – Op het Plein in Den Haag verzamelden stakende werknemers van de openbaar vervoerbedrijven uit Den Haag, Amsterdam en Rotterdam zich. Zij ondersteunden zo de initiatiefwet die SP-Kamerlid Farshad Bashir samen met zijn collega's van PvdA, GroenLinks en D66 indient. Het kabinet wil aanbesteding van het vervoer in de drie steden verplichten. En ook nog 120 miljoen bezuinigen. De initiatiefwet geeft de gemeentes keuzevrijheid. (foto 6)

28 juni – In Haarlem zijn de thuiszorgwerkers van Viva nog steeds in actie. Met een tentenkamp vragen zij aandacht voor de

gevolgen van marktwerking in de thuiszorg: zij moeten nu kiezen tussen loonsverlaging of ontslag. En ook de patiënten zijn de dupe. De thuiszorgwerkers zijn strijdbaar: 'Wij zijn de thuiszorg!' (foto 5)

28 juni – SP-Kamerlid Sharon Gesthuizen speelt met andere Kamerleden een potje voetbal tegen het team van de 18-jarige Mauro uit Oostrum (Limburg). Minister Leers wil Mauro uitzetten en ging zelfs in beroep tegen een uitspraak van de rechter die zei dat hij mocht blijven. Gesthuizen: 'Mauro hoort in Nederland. Minister Leers kan en mag deze jongen niet terugsturen. Hij heeft een Limburgs accent, Portugees spreekt hij niet. Wat moet hij in Angola?' (foto 4)

26 en 27 juni – Een 'bezetting' van het Rotterdamse museum Boymans van Beuningen, een 'Mars der beschaving' van Rotterdam naar Den Haag en een grote manifestatie in de Hofstad. De cultuursector vecht voor de beschaving en dus tegen de snoeiharde bezuinigingsplannen van het kabinet. SP-leider Emile Roemer: 'Cultuur geef je door, dat breek je niet af.' (foto 2)

23 juni – 1500 mensen demonstreerden in Den Haag tegen de aanval van het kabinet op het persoonsgebonden budget van 120.000 mensen. SP-Kamerlid Renske Leijten: 'Mensen die niet terecht konden in de reguliere zorg vonden hun weg naar het pgb. Het werd een vluchtheuvel, een reddingslijn, die knip je niet zomaar door. De plannen van Rutte zijn een rechtstreekse aanval op het recht op goede zorg.' (foto's 1 en 9)

22 juni – Diëtisten protesteren in Den Haag tegen het kabinet, dat onder andere dieetadvies uit het basispakket wil gooien. Volgens SP-Kamerlid Renske Leijten kosten zulke bezuinigingen juist geld: 'Verkeerde voedingspatronen en ondervoeding veroorzaken een heleboel ziektebeelden en gezondheidsproblemen die door diëtisten voorkomen kunnen worden. Voorkomen is beter én goedkoper dan genezen.' Alleen ondervoeding kost jaarlijks al 1,7 miljard euro.

tekst Diederik Olders
foto's Robert Koelewijn en Bas Stoffelsen

COLUMN

ROOD!

Het was 1968. Ik was zestien en zat op het Titus Brandsma Lyceum. Het was de tijd van opstand tegen de autoritaire verhoudingen op het werk, in het leger, op school en in de samenleving. Het ging allemaal niet ongemerkt aan mij voorbij. Ik was vaak haantje-de-voorste als het om het aanpakken van al of niet vermeende misstanden of onrechtvaardigheid ging. In mijn jeugdige onbezonnenheid heb ik daarbij zeker fouten gemaakt. Zo moet ik voor menig leraar een lastpak zijn geweest. Pas later realiseerde ik me dat niet de leraren fout waren maar dat het systeem het probleem was. Ik wil maar zeggen: ik was er vroeg bij. Inmiddels zijn we meer dan veertig jaar verder. En ook vandaag de dag zijn er jongeren die ageren tegen wat zij nú niet vinden kloppen. Een aantal van hen heeft zich verenigd in ROOD, jong in de SP. Ben je lid van de SP en onder de 27 dan kun je je aansluiten. Lokaal zijn de ROOD-leden georganiseerd in zogenaamde 'groepen'. Ze zijn actief op lokale punten (actie voor het openhouden van een bibliotheek; actie voor een skatebaan; actie voor een disco), maar houden zich ook bezig met landelijke zaken als de studiefinanciering, uitbuiting van werkende jongeren en de kwaliteit van het onderwijs. Ze doen aan scholing en leggen gezamenlijk bezoeken af aan interessante plekken. Het hebben van een ROOD-groep is voor een SP-afdeling letterlijk van levensbelang. De leden van ROOD zijn de toekomstige opvolgers van de mensen die nu verantwoordelijk zijn. Maar dat niet alleen: jongeren zijn binnen de SP vooral belangrijk om wie ze zijn, en het enthousiasme, de creativiteit en de strijdwil die ze meebrengen. Momenteel voert ROOD campagne in de partij om meer lokale groepen te krijgen. Steun ze! En ben je onder de 27? Meld je aan!

Jan Marijnissen

‘DEZE PENSIOENDEAL KOMT ER NIET DOOR’

Onrust in de vakbond. Het pensioen-onderhandelingsresultaat tussen het kabinet, de werkgevers en de werknemers wordt voorgelegd aan de vakbondsleden. Henk van der Kolk, voorzitter van de grootste vakbond FNV Bondgenoten, keert zich tegen het akkoord: ‘Hiermee wordt gewoon het pensioenstelsel om zeep geholpen.’

Het hoofdkantoor van FNV Bondgenoten staat in een typisch business park bij de rondweg van Utrecht. Wie het gebouw binnenstapt, komt in een indrukwekkend hoge hal terecht.

› **Indrukwekkende hal. Doen jullie dat om werkgevers die langskomen te intimideren?**

‘Nee, die bedoeling heeft het niet. Wijzelf vinden eerlijk gezegd dat die hal eigenlijk anders aangekleed moet worden. We vinden hem zelf niet zo vriendelijk. Je bent een vakbond van en voor leden; je wilt dat ze zich thuisvoelen als ze binnenkomen.’

› **Er komt een referendum over het pensioenakkoord. Met welk advies leg je het akkoord voor aan je leden?**

‘Om te beginnen: wij noemen het een pensioendeal, want het woord akkoord suggereert dat het allemaal al geregeld is. Onderhandelaars van de vakcentrale, de werkgevers en het kabinet hebben wel ja gezegd. Dat zijn de onderhandelaars – die moeten eerst nog terug naar de leden. Het is nog helemaal niet rond; er is juist heel veel kabaal over. FNV Bondgenoten heeft zelf de fik gestoken in deze deal. Wat mij betreft komt deze

pensioendeal er niet door, om drie redenen. Eén: afspraken worden niet nagekomen. De afspraak was: ook als de AOW-leeftijd omhooggaat, dan moet het nog steeds mogelijk blijven dat mensen met hun vijftenzestigste kunnen stoppen – met een vergelijkbaar inkomen als nu. Dat is vooral belangrijk voor mensen die lang gewerkt hebben en vaak lage inkomens hebben. In de pensioendeal wordt de AOW-leeftijd in 2020 verhoogd tot 66. Als mensen toch op hun vijftenzestigste stoppen, leveren ze jaarlijks 5 tot 6 procent in. En als de leeftijd daarna in 2025 tot 67 gaat, dan is dat zelfs 10 procent of meer. Het is dus een farce, want mensen kunnen dan helemaal niet eerder uitreden. Dat kunnen ze niet betalen. Volstrekt onaanvaardbaar.’

› **Vorig jaar zei Agnes Jongerius nog dat dat niet het geval zou zijn.**

‘Sterker nog, het was FNV-breed afgesproken dat dat onze inzet zou zijn. En toen we in de eindfase van de onderhandelingen zaten, hebben we dit nóg eens geformuleerd als een breekpunt. Vervolgens blijkt er inderdaad wat te breken, maar dan de AOW van de mensen. Dus er wordt niet geleverd waarover we het allemaal eens waren. We hebben gezegd:

hogere leeftijd ok, maar dan moet je het wel compenseren met een hogere AOW-uitkering. En: de mensen die een jaar eerder uitreden mogen niet het gelag betalen. Het zou zo moeten zijn dat als je na 2020 op je vijftenzestigste wilt stoppen, de koopkracht in het nieuwe systeem vergelijkbaar is met de koopkracht in het huidige systeem. Dat was de afspraak, en die is niet nagekomen. Want die verhoging van de verhoging van de AOW-uitkering wordt betaald door alle toeslagen en kortingen voor AOW’ers af te bouwen. De rekening valt dan ook nog eens hoger uit voor alleenstaande AOW’ers. Het verhaal dat ik nu vertel geldt voor samenwonenden. Er wordt door de verdedigers van de pensioendeal steeds gezegd: je houdt de keuze om eerder te stoppen. Klopt, maar alleen op papier. Mensen met alleen AOW of een klein pensioentje kunnen het niet betalen om eerder te stoppen.’

› **En mensen met een AOW-gat?**

‘Mensen die niet hun hele leven in Nederland gewoond hebben, krijgen maar een deel van hun AOW; die hebben een AOW-gat. Wij hebben dat in onze berekeningen niet meegenomen, want die situaties

zijn heel divers en complex. Maar je weet gewoon: deze groep krijgt het hoe dan ook dubbel en dwars voor de kiezen.'

› **FNV Bondgenoten heeft over de koopkrachteffecten zelf berekeningen over gepubliceerd. Waarom hebben de onderhandelaars die berekeningen niet gedaan?**

'Wij hebben gevraagd naar die berekeningen. Die zouden nog komen, maar dat duurde te lang. Toen zijn we zelf gaan rekenen. Ik vind het verbazingwekkend dat deze cijfers niet helder waren op het moment dat het akkoord gesloten werd. Het was een hard punt voor de FNV. Dan kan je toch niet zo slordig zijn? Ik heb er geen verklaring voor behalve tijdsdruk.'

› **Het CPB heeft ook berekeningen gepubliceerd. Afhankelijk van welke krant je leest worden jullie cijfers weerlegd of juist bewezen. Hoe zit het?**

'Ze bewijzen het gelijk van onze berekeningen. Sommigen legden echter de nadruk op een punt waarvan het CPB zei dat het niet klopte. Wij zeggen: iemand die straks eerder stopt wordt nog gezien als een werkende. Dan moet je premies volksverzekering blijven betalen, ook nadat je gestopt bent. Dat betekent dat je naast de koopkracht die je moet inleveren ook nog eens een rekening gepresenteerd krijgt van 17,9 procent. Dat leidt ertoe dat je een negatief koopkrachteffect hebt van 25 procent. Toen zei het CPB: dat klopt niet, want het is jaarlijks maar 6 tot 7 procent. Daar hebben ze gelijk in. Wij hadden in onze publicatie niet duidelijk gemaakt dat die 17,9 procent alleen geldt voor het eerste jaar. Maar dat eerste jaar is wel heel belangrijk: als de keus om op je vijftigste uit te treden betekent dat je in dat jaar een kwart aan koopkracht inlevert, dan kun je dus feitelijk niet uitreden. Minister

werknemers en gepensioneerden – draaien op voor die risico's. Dat vinden wij onaanvaardbaar omdat pensioenen samen zijn opgebracht, werkgevers en werknemers. We zitten ook met zijn tweeën in pensioenfondsbesturen; je bent met zijn tweeën verantwoordelijk. Dan is dat in goede tijden én in slechte tijden.'

ming, maar dat is allemaal heel vrijblijvend. Je kunt als pensioenfonds ook besluiten om het niet te doen. Mensen leggen in goed vertrouwen elk jaar premie in, en dan denken ze dat ze wat terugkrijgen; op zijn minst wat ze ingelegd hebben en uiteraard liever iets meer. Met dit stelsel wordt dat helemaal niet geboden. Het is vergelijkbaar met beleggingsfondsen; je weet wel wat je inlegt, maar niet wat je eruit krijgt.'

'Je kunt niet op je 65^e met pensioen'

Kamp heeft hierop gereageerd en voorgesteld dat mensen die alleen maar AOW hebben hun AOW naar voren mogen halen om dat te compenseren. Later minder AOW dus om dat eerste jaar door te komen. Dat is vestzak-broekzak, je moet het zelf betalen.'

› **De koopkracht bij eerder stoppen is reden één om tegen deze pensioendeal te zijn. Wat is nummer twee?**

'De tweede reden is hoe het aanvullend pensioen geregeld wordt. In het akkoord staat dat werkgevers niet meer aansprakelijk gesteld kunnen worden als het wat tegenvalt bij een pensioenfonds. De deelnemers – de

'De derde reden is het pensioensysteem zelf. Er wordt gezegd: zekerheid bestaat niet, en door pensioenfondsen vrij te laten in hun beleggingsbeleid, kunnen zij meer rendement halen. Kijk, absolute garanties voor gepensioneerden kunnen we niet leveren – dat konden we al niet meer, zoals duidelijk werd in de crisis. Maar wat in de crisis ook duidelijk is geworden, is dat we flinke buffers hebben in pensioenfondsen. Daardoor heeft de crisis bij de meeste fondsen nauwelijks tot kortingen geleid. Prima systeem dus! Dan kan het toch niet zo wezen dat je in reactie op die crisis niks meer regelt over buffers. Ja, er staan aanbevelingen in over buffervor-

› **Waarom zouden pensioenfondsen kleinere buffers willen?**

'Het wordt heel aantrekkelijk voor pensioenfondsen om te kiezen voor risicovol beleggen, want het biedt – als het goed gaat – de hoogste rendementen. Dan kun je heel snel indexeren (pensioenuitkeringen verhogen om koopkracht te behouden bij inflatie - red.), maar in slechte tijden kan het ook heel erg tegenvallen en dan moet je heel ingrijpend korten op pensioenuitkeringen. Mensen die een flink pensioen hebben, kunnen dat wel lijden, mensen die weinig hebben niet. Ons huidige systeem presteert goed. Het is onderzocht en het is het beste systeem van de wereld. Wij vinden het dan onaanvaardbaar dat dat systeem op

de helling gaat en alle risico bij de deelnemers terecht komen. Vooral omdat je tegen deelnemers zegt: u móét deelnemen, u mag niet kiezen. Hiermee wordt gewoon het pensioenstelsel om zeep geholpen. De Engelse bonden hebben dertig jaar geleden in de tijd van Margaret Thatcher ook zoiets gedaan, en daar hebben ze flink spijt van. Het is daar drama troef. Niet doen dus!

› **Ze doen dit toch om het systeem schokbestendiger te maken?**

‘Ja, dat zeggen ze, met droge ogen. Dit nieuwe stelsel zou meer bestand zijn tegen de grillen van de financiële markten. Dat noem ik geen schokbestendigheid, dat alle je alle schokken een op een doorvertaalt naar de mensen zelf. Het is duidelijk dat je niet moet suggereren dat je pensioen 100 procent zeker is: dat kan niet, dan moet je dat ook niet suggereren. Die 100 procent garantie bestaat nu ook niet. Maar dat is nog geen reden op het andere uiterste te gaan zitten, namelijk helemaal geen zekerheid meer bieden. Inmiddels doen de sociale partners manmoedige pogingen om het Nederlandse volk te overtuigen dat het allemaal meevalt.’

‘Pensioendeal niet beter dan de plannen van Kamp’

› **De deal zou beter zijn dan de plannen van minister Kamp in het regeerakkoord.**

‘Als je alles op een rijtje zet vraag ik me dat serieus af. In zijn plannen heb je een kale verhoging naar 66, maar de kortingen en toeslagen worden niet afgebouwd. Wij hebben berekend wat het verschil is tussen als Kamp zijn zin krijgt en als de pensioendeal wordt uitgevoerd. Wat de AOW betreft is er financieel geen verschil tussen de 66-jarige in de pensioendeal en die in Kamps systeem. In de pensioendeal krijgen ze extra verhoging, maar de toeslagen en kortingen verdwijnen. Wat er overblijft is de keuzemogelijkheid. Dat is een punt, want wij wilden die keuzemogelijkheid. Maar als mensen door de koopkrachtdaling toch niet kunnen kiezen om eerder te stoppen, dan is het alleen op papier een keuze. Ook een interessant verschil: in Kamps plannen zit alleen een verhoging naar 66 jaar, niet naar 67 jaar. Ik kan dus bepaald niet zeggen dat de pensioendeal beter uitpakt dan de plannen van Kamp.’

En nog los daarvan: ik vind het wel heel mager als je moet zeggen: ons onderhandelingsresultaat is wel niet goed, maar altijd nog beter dan het regeerakkoord. Je moet je ook niet laten chanteren in de onderhandelingen met de dreiging dat Kamp anders zijn eigen voorstellen gaat doorvoeren. Want als dat zo is, dan ben je als bonden ook vrijer om op eigen kracht de Kamer te beïnvloeden. En hebben we onze handen vrij tegenover de werkgevers om voluit de onderhandelingen in te gaan, bijvoorbeeld over hun bijdrage in de pensioenen.’

› **Is de pensioenstrijd een strijd tussen jong en oud?**

‘De discussie wordt zo wel gevoerd; de babyboomers die potverteeders zijn en de jongeren die de rekening moeten betalen. Sowieso vind ik het een kunstmatige en een heel slechte discussie. Het suggereert een tegenstelling die er niet is. Als het over je aanvullend pensioen gaat: je bouwt het pensioen voor jezelf op. Bij de AOW betaalt de ene generatie voor de andere. Hoewel nu ook al een groeiend deel van de AOW-uitgaven uit de belastingen worden betaald, en daar betaalt iedereen aan mee. Dat betekent inderdaad dat je als jongere geen garantie hebt dat je straks ook krijgt waarvoor je nu wel betaalt. Maar zo zijn er heel veel uitgaven in Nederland, waarvoor geldt dat degene die betaalt niet automatisch ook

ontvanger van het voordeel is. Als we hieraan gaan morrelen, dan gaat iedereen straks zijn eigen profijt maximaliseren, dat wordt afgezet tegen het profijt van de ander. Dan kom je tegenover elkaar te staan. En weet je één ding zeker: dan ben je binnen de kortst mogelijke keren je collectieve voorzieningen kwijt. En de rekening is dan juist voor de jongeren, want zij zullen dan dure individuele verzekeringen moeten afsluiten, of in riskante beleggingsconstructies stappen.

› **De werkgevers zijn wel tevreden met de pensioendeal.**

‘Ja, ze hebben eruit gekregen wat ze wilden: namelijk geen risico meer dragen en hun premies gaan niet meer omhoog. Ook de bijstortverplichtingen in het pensioenfonds, die grote ondernemingen hebben als het niet zo goed meer gaat, verdwijnen. Juist de grote ondernemingen hebben deze wedstrijd gewonnen. In die directiekamers zullen de champagnekurken wel geknald

hebben. Het is dus niet zo verwonderlijk dat werkgevers en werkgeversorganisaties zich nu zeer hard opstellen in het debat. Dit hebben ze binnen en ze zijn niet van plan het weg te geven.'

› **Door de onenigheid binnen de vakbond staat die wel weer middenin de discussie. Is dit de ervaring van de vakbond?**
'Laten we het zo stellen. Het is duidelijk dat

'de grote ondernemingen hebben deze wedstrijd gewonnen'

er iets moet gebeuren in vakbondslaan om onze positie te versterken. De organisatiegraad (het percentage werknemers dat lid is van een bond - red.) ligt al jaren onder druk en we hebben een probleem om jongeren aan ons te binden. Ik wil niet zeggen dat het feit dat we nu ruzie hebben over dit akkoord het begin is van een nieuwe vakbeweging. Maar het kan wel een hefboom zijn voor interne veranderingen. Een daarvan vind ik belangrijk: er is één vakcentrale, met negentien bonden: eigenlijk moeten we daar vanaf. Eén FNV, herkenbaar in sectoren, bedrijven en beroepen, met veel kortere contacten tussen de top en de vloer, zodat we veel flexibeler en sneller een vuist kunnen maken. Nu is dat te bureaucratistisch. Ik ben voor een strijdbare vakbond. Strijdbaarheid is meer dan tellen hoeveel arbeidsconflicten je hebt. Als je kijkt naar wat we in de schoonmaak begonnen zijn – we doen het inmiddels in distributiecentra, in winkels – het organizing, dat heeft wat mij betreft de toekomst. Geef de bond weer

terug aan de leden, laat je gezicht weer zien op de werkvloer, daar gebeurt het allemaal, daar moet je de mensen organiseren, daar moeten de mensen ook in beweging komen. Niet een vakbond die een soort instituut is dat diensten levert aan mensen, belangen behartigt op afstand. Het moet weer een beweging van mensen worden. Dat is een verandering. We zijn een beetje de vakbond geworden van de vergaderkamertjes, al of

niet in Den Haag, die redelijk onzichtbaar is. Natuurlijk moet je ook in Den Haag zijn; daar is veel te regelen. Maar je zit dáár omdat je hier een belang te vertegenwoordigen hebt.

Het kan zijn dat dit conflict daar een hefboom voor is. Ik ben er aan de andere kant allesbehalve gelukkig mee dat we stevig intern conflict hebben. Het is niet goed voor de eenheid van de vakbond. Maar het gaat om de inhoud, en we doen het niet goed als we zeggen: laten we maar accorderen, anders wordt het zo vervelend onderling. Dan ben je een slechte belangenbehartiger, en dan zullen al die jongeren die je wilt aantrekken ook niet komen.'

› **Waarom is het logisch dat de vakbonden meepraten over sociaal-economische kwesties?**

'Nou ja, we zijn een belangenbehartiger op de gebieden werk en inkomen. Sociaal-economische kwesties gaan daarover.'

› **Maar vertegenwoordig je wel genoeg mensen – je zegt zelf dat de organisatiegraad beter moet.**

'Als je onder de Nederlandse bevolking een peiling houdt met de vraag: vind je dat die FNV het goed doet, dat die de belangen van werknemers goed behartigt, dan komen we sinds jaar en dag heel goed uit; 80 procent of zo vindt dat. Ook dus de niet-leden! Wij denken dat we wel gelegitimeerd zijn dit namens werkend Nederland te doen. Maar wat belangrijker is: het blijft ongelofelijk belangrijk dat er in ons sociaal-economische systeem een organisatie is die tegenkracht kan bieden aan de regering, maar zeker ook aan de werkgevers. Als je me vraagt waarom ik bij de vakbeweging zit, dan heeft dat te maken met solidariteit en dat soort dingen, maar één ding springt er altijd bovenuit. Het is nooit goed als er één partij bovenliggend is. Het is niet goed als de overheid het helemaal voor het zeggen heeft, het is niet goed als de werkgevers het alleen maar voor het zeggen hebben. De landen die het meest egalitair zijn, waar overigens ook sterke vakbonden zijn, zijn meestal de meest welvarende landen. Dus mensen zouden zich er wel een beetje meer bewust van mogen zijn dat hun loon, hun werkomstandigheden, hun ouderschapsverlof, er niet vanzelf is gekomen. Daar speelt de krachtige belangenbehartiger die vakbeweging heet een grote rol in. Dat ook zij zich realiseren: een sterke vakbond is ook in mijn belang, dus eigenlijk moet ik lid worden.'

› **Kan een 'nee' tijdens het referendum terzijde worden geschoven?**

'Officieel is het een raadgevend referendum. In de FNV komen er dan nog de bondsorganen aan te pas, bij ons is dat de bondsraad, ons parlement. Die besluit, gelet op de uitslag van het referendum, wat doen we? Het is denkbaar dat de raad iets anders oplevert dan het referendum. Maar goed, ik vind wel dat je een duidelijke uitspraak van het referendum, en dus van je leden, moet volgen. Ligt het fifty-fifty, dan is er een probleem. Opkomst is ook een punt. Hoe zwaar moet je een referendum met lage opkomst wegen? Maar goed, na die overweging komt het terecht bij de federatie en dan wordt er gekeken: is er een meerderheid?'

› **Wat is kort samengevat je advies aan alle vakbondsleden die kunnen stemmen over de pensioendeal?**

'Stem tegen want één: je kunt niet op je 65e met pensioen. Twee: alle risico's komen bij jou te liggen, en niet bij de werkgevers. En drie: het wordt een casinopensioen.'

Tekst Diederik Olders
Foto's Bas de Meijer

Op www.sp.nl/tv is een animatiefilmpje te vinden waarin in twee minuten wordt uitgelegd waarom het pensioenakkoord niet eerlijk is.

YAMADA IS ER KLAAR VOOR

Drie maanden nadat Japan werd getroffen door een aardbeving en een tsunami zijn de reparatiewerkzaamheden aan de kerncentrale in Fukushima nog in volle gang. Het werk is niet zonder gevaar; eind juni liet het ministerie van Arbeid 102 medewerkers van de kerncentrale terugroepen. Ze hadden aan te veel straling blootgestaan, meldt persbureau IPS.

De gepensioneerde ingenieur Yasutera Yamada (72) vindt het niet logisch dat de reparatiewerkzaamheden worden uitgevoerd door mensen die in de kracht van hun leven zijn. Hij roept zestigplussers op om zich te melden als vrijwilliger voor schoonmaak- en reparatiewerkzaamheden aan de centrale. De driehonderd vrijwilligers die zich hebben aangemeld worden in de volksmond 'het zelfmoordcorps' genoemd – zelf noemen ze zich liever het 'Skilled Veterans Corps', het corps van bekwaame veteranen.

foto Ko Sasaki / Hollandse Hoogte

> SP-VLAARDINGEN GAAT BESTUREN

foto Irene Hoekstra

Na ruzie tussen coalitiegenoten PvdA en Leefbaar Vlaardingen komt er in Vlaardingen een brede coalitie 'over links'. Maar liefst zes partijen gaan nu het bestuur vormen: PvdA, GroenLinks, D66, CDA, ChristenUnie/SGP en niet te vergeten de SP. Het is de eerste collegedeelname in de lange geschiedenis van de Vlaardingse afdeling. In 1980 kwam Remi Poppe als eerste SP'er in de raad; 31 jaar later wordt de huidige fractievoorzitter Arnout Hoekstra (foto) wethouder. Als een van de zes (deeltijd)wethouders krijgt hij de onderwerpen Jeugd, Onderwijs en kinderopvang, Sport, Burgerparticipatie en Archeologie in zijn portefeuille. Hoekstra: 'Met deze coalitie wordt het veel socialer. Het vorige college van PvdA, Leefbaar en de VVD wilde de rijkskortingen op de WSW, de bijstand en de Wmo één op één doorvoeren. Wij zoeken ruimte om mensen te helpen die onevenredig zwaar worden getroffen. En we gaan eindelijk de Wmo weer persoonlijk, thuis indiceren en dus niet meer telefonisch.'

> SP-NOORD-HOLLAND: ZUINIG AAN!

De Statenfractie van de SP in Noord-Holland heeft een waslijst met voorstellen gedaan om te besparen. Van snoeprecepties tot afscheidsrecepties, van dienstauto's tot dure diners: de SP wil dat Statenleden en gedeputeerden zich solidair verklaren met de Noord-Hollanders, die allemaal een stapje terug moeten doen. SP-Statenlid Carlien Boelhouwer: 'De provincie is in de periode 2007-2011 door onkunde een berg spaargeld van Noord-Hollanders kwijtgeraakt, zoals de 78 miljoen euro aan 'IJsland'. De provincie, in de nieuwe samenstelling, moet laten zien dat ze nu echt zuinig zal zijn op de centen van de Noord-Hollanders en die dus niet gaat uitgeven aan allerlei zaken om het werk van gedeputeerden en Statenleden plezieriger te maken.'

> ZANDWINNING OF RECREATIE

In de stad Woerden (Utrecht) is sinds eind 2010 een SP-werkgroep van start. Een paar enthousiastelingen volgden scholingen en gingen aan de slag.

Een van de Woerdense enthousiastelingen is Ilse van Loveren. Ze woont al haar hele leven in Woerden en werd lid rond de tijd dat de werkgroep opstartte: 'En je wordt geen lid van de SP om langs de zijlijn toe te kijken. Dus meteen actief geworden.' De werkgroep kent zo'n drie voortrekkers, maar ze zijn niet alleen: 'Op een ledenavond kwamen leden af die jaren geleden al eens een SP-werkgroep hadden. Zij gaven aan graag mee te werken, zij het niet zo actief als toen.'

Als actie-idee voor Woerden bedacht de werkgroep dat de langstlepende kwestie

van de recreatieplas maar eens opgepakt moest worden. Van Loveren: 'In 1993 werd het Woerdense zwembad gesloten met daarbij de belofte dat er een recreatieplas zou komen. Er wordt zand gewonnen en de plas die daardoor ontstaat zou geschikt worden gemaakt. Die belofte is nooit nagekomen, omdat de vergunning voor zandwinning steeds verlengd wordt. Eind mei zagen we in de krant dat er weer een aanvraag voor verlenging was, dus toen zijn we razendsnel in actie gekomen.' Een posteractie, een handtekeningenactie, enquêtes, een website: in korte tijd werd alles op poten gezet. Er wordt nu nagedacht over een ludieke actie, want na de zomer neemt de gemeenteraad alweer een besluit.

Van Loveren vindt dat de werkgroep zich nu op dit thema moet concentreren, maar ook in de toekomst is er genoeg te doen: 'In een stad die jarenlang de meest gemiddelde stad van Nederland was, spelen alle landelijke thema's natuurlijk ook. De thuiszorg, ellenlange wachtlijsten in de sociale werkvoorziening, vereenzaming van ouderen en tekort aan kinderopvang; we zullen ons niet vervelen.'

**OP NAAR DE
200
AFDELINGEN!**

www.nietzuigenmaarzwemmen.nl

VROEG OF LAAT HET PERSOONSGEBONDEN BUDGET

2002 – Toenmalig SP-Kamerlid Agnes Kant zegt over het persoonsgebonden budget*:

‘Er is geen sprake van keuzevrijheid bij het pgb als er geen echt alternatief is. (...) Soms lijkt het alsof het pgb gezien wordt als een afkoopsom. Waar houdt de verantwoordelijkheid van de overheid op? Heeft de overheid geen verantwoordelijkheid meer als het geld verstrekt is? Wat moet er gebeuren als de benodigde zorg niet te vinden is? Dat blijft toch de verantwoordelijkheid van de overheid?’

2008 – Zes jaar later waarschuwt SP-Kamerlid Renske Leijten voor de onstuimige groei van het aantal pgb's:

‘De groei van het aantal aanvragen van het persoonsgebonden budget is een signaal en het licht staat op oranje. Het persoonsgebonden budget is voor de SP-fractie een keuze, geen noodzakelijkheid. Daarom is zij zo ongerust over het feit dat mensen steeds afhankelijker worden van het persoonsgebonden budget, omdat de zorg in natura niet aanwezig is. Is er nog wel sprake van een keuze? Brengt de verschuiving van de zorg in natura het persoonsgebonden budget niet in gevaar? Het dichtgooien van de regeling lost die oorzaken dus niet op en is wat ons betreft niet de oplossing voor het stijgende

foto Peter Hliz / Hollandse Hoogte

Agnes Kant in 2002: ‘Heeft de overheid geen verantwoordelijkheid meer?’

aantal aanvragen voor persoonsgebonden budgetten.’

2011 – Nu, drie jaar later, is er onder pgb-houders grote onrust ontstaan over de bezuinigingsvoorstellen van VVD, CDA en PVV. Het pgb wordt grotendeels afgeschaft. Pgb-houders zijn in paniek omdat er buiten het pgb geen alternatief bestaat voor de specifieke vormen van zorg die zij nodig hebben om hun leven op orde te houden en zelfstandig te blijven. Doordat de achtereenvolgende regeringen de reguliere zorg hebben afgeknepen en met verlamme bureaucratie hebben opgezadeld, restte voor veel mensen niets anders dan het pgb. Deze vluchtheuvel wordt de mensen nu ontno-

men. Het alternatief? De verschaalde zorg, waar ze niet op maat terecht kunnen.

**Een persoonsgebonden budget (pgb) is een persoonlijke uitkering waarmee mensen zelf zorg en begeleiding kunnen inkopen.*

 www.sp.nl/zorg

De SP is er vaak vroeg bij om gevolgen van beleid te voorzien en problemen te signaleren. De andere partijen in de Tweede Kamer komen er vroeg of laat achter dat onze analyse klopte. Onder het kopje ‘Vroeg of Laet’ een aantal prangende voorbeelden.

> HURGELD VERKWIST: MEGABONUS

foto Qsimple / flickr.com

Oud-directeur van de Rotterdamse woningcorporatie Woonbron, Martien Kromwijk, heeft bij zijn vertrek 425.000 euro cadeau gekregen. Woonbron ging onder zijn leiding voor tientallen miljoenen letterlijk het schip in. De corporatie investeerde in een cruiseschip, de SS Rotterdam (foto). Een investering die niet de verwachte 6 miljoen kostte, maar 240 miljoen euro! SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut: ‘Iedere door het schip verslonden euro kan niet worden geïnvesteerd in onderhoud en nieuwbouw van woningen. Daarmee zijn het de huurders in Rotterdam die de prijs betalen van dit stoombootfiasco.’ En over Kromwijk: ‘Onverantwoorde risico’s nemen met een miljoenenverlies als gevolg en vervolgens je zakken vullen met geld van de huurders is ontoelaatbaar.’

> RENOVATIE NIEUW PARTIJKANTOOR GESTART

foto Paul Peters

Eind mei is in Amersfoort de renovatie van het nieuwe hoofdkantoor van de SP feestelijk van start gegaan. Lily van den Broek, met 14 jaar het jongste lid van ROOD, en Henk Faes, met 97 jaar het oudste SP-lid, onthulden het bouw-

bord (foto). Dit in aanwezigheid van het voltallige SP-personeel uit Rotterdam, Den Haag en Brussel. Als de renovatie in december klaar is, verhuist het landelijk partijkantoor van Rotterdam naar Amersfoort.

> SP-AMSTERDAM ZUINIG

De SP-fractie in de gemeenteraad van Amsterdam geeft een kwart miljoen euro terug aan de gemeenschap. Het gaat om geld dat de fractie de afgelopen vier jaar niet heeft hoeven inzetten voor ondersteuning van de fractie. SP-fractievoorzitter Laurens Ivens (foto): 'Dit bewijst dat de budgetten voor de fracties in de raad te hoog zijn. De SP heeft immers een erg actieve fractie in de raad – en toch houden we zoveel geld over. Ik denk dat er eenderde af kan.' Ivens heeft wel een idee wat er met het geld gedaan moet worden: 'Hoewel natuurlijk de raad beslist, hebben wij de wethouder Financiën opgeroepen dit geld in te zetten om voor de armste mensen in de stad de hardste bezuinigingen een beetje te verzachten.'

> MILJOENEN IN EEN KLOMPJE

De SP in Friesland verzet zich in deze tijd van bezuinigingen nog feller tegen prestigeprojecten. Neem nou de sluis bij Stavoren. De provincie wil die verdubbelen voor 20 miljoen euro. SP-Statelid Jacob van der Hoek (foto) vindt dat veel te veel geld: 'Ongeveer 10 dagen per jaar moeten mensen die door deze sluis willen wat langer wachten. Ik daag u uit om maar eens uit te rekenen om hoeveel mensen dit dan in totaal gaat. Dat lijkt me een te groot bedrag per persoon om met het klompje binnen te hengelen.'

> PETER BEDANKT!

Actiecomité Red de Postbode gaf, vergezeld door SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen, een passend afscheidscadeau aan scheidend TNT-topman Peter Bakker. Het actiecomité liet via de TNT-website speciale postzegels maken, met daarop de tekst: 'Het lot van de postbode is bezegeld. Peter bedankt!' Leo Lamers van Red de Postbode vertelde Bakker hoe moeilijk de duizenden TNT'ers het hebben vanwege zijn snoeiharde beleid. Bakker wijt de problemen aan de 'krimpende postmarkt'. Het verhaal over de krimpende markt

neemt Gesthuizen met een grote korrel zout. 'Ja, er is minder post, maar de terugloop is veel minder drastisch dan men wil doen geloven. Er wordt door TNT en door alle andere bedrijven op de markt volop personeel gezocht. En zo gebeurt het dat iemand die net te horen heeft gekregen van TNT dat hij over een half jaar wordt ontslagen, wel wordt gevraagd om te solliciteren als parttime postbezorger bij datzelfde TNT. Voor een veel lager uurloon. Asocialer kan toch niet?'

> BINGO IN HET STADSKANTOOR

foto Paul Marijnissen

Voorgenomen bezuinigingen op de buurthuizen in Breda stuiten op veel verzet. Volgens het college heb je geen

buurthuis nodig om bingo te spelen. Prompt meldden bezoekers van buurthuizen zich in de hal van het stadskantoor om

daar gezellig een spelletje bingo te spelen. Het verzet tegen de bezuinigingen laat van zich horen: er is een protestlied geschreven ('Het leven is goed in de parel Breda; zolang als je buurthuis bestaat') en intussen is er ook gelinedanst in het stadskantoor. De acties worden door de bewoners zelf georganiseerd. De SP-afdeling Breda heeft wel de eerste aanzet gegeven door bijeenkomsten over de bezuinigingen te organiseren. SP-fractievoorzitter Patrick van Lunteren: 'Het moet vooral een actie van de mensen zijn. De SP helpt hooguit een handje op weg. De bewoners laten duidelijk horen dat buurthuizen belangrijk voor ze zijn en dat het college het gat in de begroting beter ergens anders mee kan dichten.' Van Lunteren verwacht nog meer ludieke acties.

Op de website redonsbuurthuis.nl worden handtekeningen verzameld.

> WERK VOOR WSW'ERS

foto Paul van der Blom

De provincie Utrecht gaat meer werk door mensen uit de sociale werkplaatsen laten doen. Een motie van de SP-fractie daarover werd unaniem aangenomen. SP-fractievoorzitter Anne-Marie Mineur (foto): 'Te denken valt aan het opruimen van zwerfvuil langs provinciale wegen, provinciedrukwerk en -postbezorging, catering; er is genoeg te doen.' Volgens haar kunnen sociale werkplaatsen wel wat steun gebruiken: 'Dit is een mooi steuntje in de rug voor de sociale werkplaatsen. Het is fijn dat de provincie ook een steentje bij wil dragen. Hopelijk nemen anderen er een voorbeeld aan.' Mineur wil in de toekomst met een voorstel komen om bij aanbestedingen de verplichting op te leggen dat een bepaald percentage van het werk gedaan wordt door arbeidsgehandicapten: 'Maar we willen eerst maar eens zelf het goede voorbeeld geven.'

> EUROPA IN 15 MINUTEN

Europa toen, nu en straks; in 15 minuten. Jan Marijnissen heeft met tekenaar Peter Koch een filmpje gemaakt over Europa. Napoleon, de EEG, de euro, het

referendum, de Griekse crisis: alles komt aan bod.

www.sp.nl/tv

> SLECHTER ONDERWIJS SCHAADT ECONOMIE

Het kabinet bezuinigt er lustig op los, ook op onderwijs. Alles onder het mom van de economie. Maar laat het Centraal Planbureau nu begin juni een rapport hebben uitgebracht waarin wordt voorgerekend hoe

slecht de dalende onderwijskwaliteit is voor de Nederlandse economie. Alleen al de slechte kwaliteit van het wiskunde-onderwijs kan ons in de toekomst 6 miljard euro per jaar kosten.

Het Tahrir-plein in Caïro, centrum van de revolutie. Op 13 mei werd er geprotesteerd tegen sektarisch geweld en gebeden voor nationale eenheid.

EGYPTE: ELKE STAP VOORUIT MOET WORDEN BEVOCHTEN

Na het vertrek van Mubarak is Egypte aan het bouwen aan zijn democratie. Dat gaat met horten en stoten, en zeker niet vanzelf. De revolutionairen van het Egyptische Tahrir-plein nodigden een aantal Nederlandse campaigners uit om in Caïro hun ervaringen te delen met jonge activisten. Een verslag van een van hen, Barry Smit, die betrokken was bij vele campagnes van de SP.

Begin dit jaar kwamen via internet geluiden door dat er iets broeide in Egypte. Een beweging zou protesten voorbereiden tegen het autoritaire regime van president Mubarak. Ik volgde dit zo goed als het kon via twitter en bloggers, en mijn interesse groeide naarmate de beweging meer grond onder de voeten leek te krijgen. De protesten op Tahrir-plein in het centrum van Caïro zijn inmiddels historisch gebleken. Mubarak werd op de knieën gedwongen.

Dit najaar parlementsverkiezingen

Daarmee was het uiteraard niet gedaan. Dat de gehate dictator het veld moest ruimen,

betekende niet dat de rest van het machtsapparaat dat ook deed. Stap voor stap moesten concessies worden afgedwongen, en die strijd is nog steeds gaande. Maar het lijkt de goede kant op te gaan. Mubarak en een hoop van zijn familieleden en oud-ministers zitten vast, en de jonge bevolking barst van de energie. Er wordt echter niet alleen gerechtigheid geëist voor de misdaden uit het verleden, er wordt vooral vooruit gekeken. Per referendum werd onlangs bepaald dat er dit najaar al parlementsverkiezingen zijn, kort daarna volgen presidentsverkiezingen. Het parlement moet zo snel mogelijk een nieuwe grondwet aanvaarden, een taak die

als doorslaggevend wordt gezien voor het antwoord op de vraag of de revolutie gaat slagen.

Ervaringen delen

Een van de activisten die de omwenteling in gang zette, is Esraa Fatah. Deze dappere jonge vrouw belandde in de kerkers van Mubarak omdat zij met vrienden de Facebook-pagina van de '6 April Beweging' had opgezet. Deze groep, genoemd naar de datum waarop in 2008 werd gestaakt tegen stijgende voedselprijzen, verbond vooral liberalen en linkse activisten. Na een media-campagne van haar moeder werd Fatah vrijgelaten, en kon zij met haar vrienden, vriendinnen en honderdduizenden anderen de val van Mubarak forceren.

In maart was zij op uitnodiging van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Nederland, om kennis te maken met de inrichting van onze democratie en een netwerk op te bouwen waar zij iets aan kon hebben in het democratiseringsproces. Onderdeel van haar

programma was een ontmoeting bij het Amsterdamse campagnebureau BKB, om eens te praten over politieke campagnes. Eigenaar Erik van Bruggen wist van mijn aandacht voor de gebeurtenissen en dat ik de afgelopen jaren bij SP-campagnes betrokken was, en nodigde mij uit om ook mijn ervaringen te delen. Al snel kwam Fatah met de vraag kwam of wij niet in Egypte hetzelfde wilden komen doen.

Geen inhoudelijke bemoeienis

Zo kwam het dat op 11 mei een groep Nederlanders met ruime campagne-ervaring in Cairo landde. Naast mijzelf waren dat Erik van Bruggen (PvdA), Jan Driessen (VVD), Maarten van Heems (D66), Hans Anker (PvdA) en Bianca Pander (VVD). De Nederlandse ambassade had een oproep gedaan voor Egyptische activisten om zich aan te melden, waar ruim 400 reacties op kwamen. Er was een selectie gemaakt van 40 mannen en 20 vrouwen die alle stromingen vertegenwoordigden. Het leidde tot een bont gezelschap van jonge socialisten, liberalen en islamisten. Elke schijn van ondersteuning voor een bepaalde stroming moest vermeden worden. We waren er immers om het proces te ondersteunen, niet om ons inhoudelijk met de gang van zaken te bemoeien.

Hoe divers het gezelschap was, bleek toen op de eerste dag alle aanwezigen zich voorstelden. De zaal in het hotel waar de training

plaatsvond was gevuld met studenten, artsen, fabrieksarbeiders en ondernemers. Huisvrouwen die dankzij de opstand politiek bewust waren geworden. Advocaten die jaren in de gevangenis hadden gezeten wegens hun activisme. Maar ze hadden vooral iets gemeen: een droom van een beter Egypte en de bereidheid daar hard voor te werken. Het gaf dan ook geen problemen dat wij de groepen steeds zo gemengd mogelijk

die middag een indrukwekkende bijeenkomst was. Vanaf een groot podium, staande voor een enorm spandoek met een halve maan en een kruis, stak een imam een ontroerende preek af over de noodzaak aan een gezamenlijke toekomst te bouwen.

Die middag bleek nog eens hoe onzeker en vloeibaar de situatie in Egypte was, toen halverwege de training het bericht bin-

Decreten via Facebook

maakten: liberalen, socialisten en islamisten niet 'soort bij soort' maar door elkaar. De bereidheid om samen te werken en vooral overeenkomsten te zoeken bleek buitengewoon groot. Aan het einde van de eerste dag kwamen de groepen zonder uitzondering en zonder geruzie op gezamenlijke agenda's. Hierin waren verankering van de parlementaire democratie en sociale rechtvaardigheid de belangrijkste pijlers. Zo kwamen de meeste groepen met de eis van een minimumloon. Ook was er brede steun voor een maximumloon in de publieke sector, om een einde te maken aan het gegraai aan de top dat onder Mubarak zo gewoon was geworden. Daarnaast waren toegankelijkheid van onderwijs en zorg punten die bij alle deelnemers terugkwamen.

Halve maan en kruis

Na het opstellen van een kort programma, richtten we ons gedurende de tweede dag op het vertalen van het programma in een boodschap die voor iedere Egyptenaar te begrijpen zou zijn. Dus geen ambtelijke taal of politiek jargon, maar een menselijk verhaal dat zowel een professor uit de stad als een ongeletterde op het platteland zou aanspreken. We leerden hen een zogeheten SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) maken, die je helpt nadenken over de sterkte en zwakte van jouw kandidaat en partij, en over de kansen en bedreigingen. Het openlijk bespreken van de eigen zwakte was iets waar de deelnemers even aan moesten wennen, maar ze vonden het uiteindelijk een verhelderende manier van werken.

Deze tweede trainingsdag vond plaats op een vrijdag en werd onderbroken voor het enige gebed in de week dat volgens de regels van de islam niet uitgesteld kan worden. Voor de trainers een goede gelegenheid om een kijkje te nemen op Tahrir-plein, waar

nenkwam dat het kiesstelsel was gewijzigd. Dit was bekendgemaakt door het leger door middel van een bericht op Facebook. Toen wij vroegen of wij dat wel goed hadden begrepen, bevestigde een van de activisten dat het land inderdaad wordt geregeerd per decreet via Facebook. Da's weer eens iets anders dan een aankondiging in de Staatscourant.

Gloedvol

Op de slotdag stond de presentatie aan publiek en media centraal. De werkgroepen bereidden een toespraak voor in 'gewone mensentaal' waarin de kern van hun visie voor Egypte centraal stond. Stuk voor stuk waren het gloedvolle betogen. Een van de toespraken ging over drie Egyptenaren – een moslim, een kopt en een jood – die samen in een auto zaten en op weg waren naar de toekomst. Ze hadden eigenlijk te weinig tijd, te weinig benzine, te weinig geld en te weinig eten, maar ze wisten een ding: ze hadden elkaar nodig om verder te komen. Het verhaal was zo sterk en werd zo gepassioneerd gebracht dat de tolk – een koptische vrouw – in huilen uitbarste van ontroering.

Het was een bijzonder slot van een bijzondere training op een bijzonder moment in de geschiedenis van het Midden-Oosten. We hoeven niet naïef te zijn over het verdere verloop van de revolutie in Egypte. Het zal een zeer moeizaam proces blijven, waar elke stap vooruit moet worden bevochten. Ook deze activisten beseffen dat de meeste van de huidige dictators in Afrika ooit zijn onthaald als revolutionaire bevrijders. Maar aan de bereidheid van de jonge bevolking om constructief samen te werken, en uit hun gedrevenheid, kunnen wij hoop ontlenu dat het dubbeltje uiteindelijk de goede kant op valt.

Tekst & foto Barry Smit

> 'HIER IS TOCH WEL IETS HEEL VREEMDS GAANDE'

De SP in Uden legt subsidies aan plaatselijk theater voor aan Europese Commissie.

Dat het kabinet flink wil bezuinigen op de cultuursector, is bekend. SP-raadslid Wim Somers uit Uden was dan ook behoorlijk verrast, toen zijn gemeente bekend maakte vanaf volgend jaar een jaarlijkse subsidie van 100.000 euro voor 'volkscultuur' aan Theater Markant te willen toekennen. Nog eens 420.000 euro per jaar is voorzien als 'huursubsidie'. Het theater wordt per 1 januari 2012 geprivatiseerd en vanaf die datum zijn ook genoemde subsidies van kracht. Wim Somers: 'Toen ik in de concessie-overeenkomst ook nog eens las dat de theater-exploitant – de Heven Group – bij de gemeente een claim op tafel zal leggen als de gemeenteraad aan die subsidie zou gaan morrelen, dacht ik: Hier is toch wel iets heel vreemds gaande. Hoe warm zijn de contacten tussen de gemeente en de Heven Group?'

De Udense SP-raadsfractie trok eerder fel van leer tegen de privatisering van Theater Markant, maar kreeg geen meerderheid achter zich. De zaak krijgt nu echter een andere wending, want de partij heeft genoemde deal voorgelegd aan de Europese Commissie. Somers: 'Niet uit te sluiten is dat het bij die twee subsidies gaat om verboden staatssteun aan een private ondernemer. Ontoelaatbaar, omdat je praat over geld van de burgers. Oneerlijk, omdat andere ondernemers het zonder hulp van de gemeente moeten doen.'

De reden voor privatisering van het theater was overigens dat men bang was dat de subsidies de spuigaten uit zouden lopen ...

> SP STUURT DONNER NAAR BRUSSEL

SP-Kamerlid Sadet Karabulut kreeg steun van de Kamer voor haar voorstel om de bemoeienis van de Europese Commissie met onze sociale huursector te stoppen. Karabulut: 'Met dank aan Brussel zouden mensen die meer dan 33.000 euro per jaar verdienen niet meer een sociale huurwoning kunnen krijgen, terwijl je met dat salaris ook nauwelijks een huisje kan kopen. Minister Donner moet nu in Brussel gaan vertellen dat hij hier niet mee akkoord kan gaan en dat deze grens moet worden verruimd.'

foto Rosh Abdelfatah

> 'VOOR EVEN WEER KIND'

De Rotterdamse filmmaker Rosh Abdelfatah vroeg kinderen van Syrische vluchtelingen om hun wereld te tekenen. Het resultaat was de expositie 'Syrische kinderen van de rekening'.

Het waren soms bange uren die Rosh Abdelfatah doormaakte in het Turks-Syrische grensgebied. Zoals die keer toen hij door de Turkse politie werd opgepakt. 'Vier uur lang zat ik in een klein kamertje, dat leek op een cel. Waarom? Om mij bang te maken, denk ik. De Turkse autoriteiten zitten kennelijk niet zo erg te wachten op hulp uit Europa.' Het weerhield hem er niet van om twee weken lang in het geheim tussen Turkije en Syrië op en neer te pendelen. In het grensgebied zitten duizenden Syriërs die het geweld in hun land zijn ontvlucht. Veel van hen zijn kinderen.

'Aan de Syrische kant is van vluchtelingenkampen eigenlijk geen sprake', vertelt Abdelfatah, die zelf twaalf jaar geleden vanuit Syrië naar Nederland vluchtte.

'Tenten? De mensen zitten gewoon onder de bomen. Er is tekort aan alles; aan eten, aan drinkwater en aan melk voor de baby's. Aan de Turkse kant is de situatie iets beter, maar ook daar is bijvoorbeeld het eten niet goed genoeg.' Abdelfatah sprak met de vluchtelingen aan het hek

van de kampen waar ze verblijven. Op die manier voorzag hij de kinderen van tekenmateriaal.

'Ik wil dat de verhalen van deze kinderen verteld worden. Kinderen zijn altijd de meest kwetsbare groep, maar ze zijn ook heel open en eerlijk. Dat maakt hun verhalen heel waardevol. Daarnaast is het schrijnend dat deze kinderen puur bezig moeten zijn met overleven. Voor één dag wilde ik hen de kans geven om weer even kind te zijn en iets te doen met tekenen en kleuren.'

Rosh Abdelfatah toonde de tekeningen samen met eigen foto's in de vorm van een expositie op diverse plekken in Rotterdam. Aansluitend werden de tekeningen geveild. De opbrengst is bestemd voor hulpgoederen voor de kampen.

'Syrische kinderen van de rekening' was een project van het Jasmijnplein, 'Syrische lente in Rotterdam.' Het Jasmijnplein wordt ondersteund door SP, PvdA en GroenLinks Rotterdam.

TIPS VOOR ZORG ‘DUBBEL EN DWARS GESLAAGD’

Begin juni lanceerde de SP de speciale site ‘Tips voor zorg’. 1800 mensen kwamen met ideeën, discussieerden en stemden om te bepalen wat de beste ideeën waren – ‘crowdsourcing’ heet het. De SP adopteert de beste en meest praktische ideeën. Maurice de Hond leverde het concept en de software: ‘De maatschappij krijgt steeds meer door dat de mensen in de basis veel know-how hebben.’

› Hoe komt een opiniepeiler terecht in systemen om te leren van de mensen op de werkvloer?

‘Het ligt eigenlijk in het verlengde van peilingen. Als je peilt probeer je erachter te komen wat mensen van dingen vinden. Als je dat met de techniek van vroeger deed, dan kon dat bijna alleen maar getalsmatig. Je legt dus antwoorden voor en de mensen kiezen. Dan krijg je als resultaat percentages: 40 procent kiest hiervoor enzovoort. We kunnen mede via internet relatief eenvoudig veel van die meningen krijgen. Maar tegelijkertijd heb je veel meer de mogelijkheid om inhoudelijk de diepte in te gaan. Niet van bovenaf ideeën aandragen, maar het de

mensen zelf laten doen. De maatschappij krijgt steeds meer door dat de mensen in de basis veel know-how hebben en vooral over hoe het beter zou kunnen. Internet maakt het mogelijk dat mensen door elkaars ideeën worden gestimuleerd.'

› **Het was de eerste keer dat je dit deed?**

'Ja. We hebben vorig jaar wel een kleine technische test gedaan. Maar dit is echt het eerste grootschalige project. Veel van de verwachtingen zijn uitgekomen. Veel mensen hebben meegedaan. Bijna 1000 voorstellen en 1800 mensen die zich hebben ingeschreven en op een of andere manier hebben meegedaan. En inhoudelijk was het goed. We zijn niemand tegengekomen die rare dingen ging opschrijven of zo.'

› **Het systeem zorgt er zelf voor dat de relevantste ideeën komen bovendrijven. Hoe werkt dat?**

'De software kijkt naar het gedrag van de bezoekers van de site – waar wordt veel gekeken, waarop reageren mensen, waarop stemmen ze. Zo komen de voorstellen waar de meeste aandacht voor is bovendrijven. Dan hoeven mensen niet door lange lijsten voorstellen te lopen – als ze dat toch willen

'Goed beeld van wat er aan de hand is in de zorg'

kan dat natuurlijk. Mensen kunnen via sociale media – Facebook, Twitter of Hyves – aandacht vragen voor hun voorstellen. De website maakte dat heel gemakkelijk.'

› **Loop je niet het risico dat de spannende, gekke ideeën, die afwijken, ondergesneeuwd raken?**

'Ja, en juist daarom hebben we naast de selectie van de vijftien meest populaire ideeën nog negen ideeën extra laten selecteren door SP-Kamerlid Renske Leijten. Maar mensen bepalen uiteindelijk zelf op welke van die vierentwintig ideeën ze stemmen.'

› **Heb je zelf naar de ideeën gekeken?**

'Ja, net als iedereen heb ik interesse in ons zorgsysteem en hoe dat beter kan. Ik zag behoorlijk wat dingen waarbij ik dacht: hoe kan het dat het niet al lang zo is? Bijvoorbeeld hergebruik van apparatuur en slimmer omgaan met medicijnen verstrekken. En

je maag draait om bij de discussies over bureaucratiesing. Dat mensen zeggen dat ze dertig jaar geleden 80 procent van de tijd aan patiënten konden besteden en nu nog maar 50 procent. De rest van de tijd zitten ze formulieren in te vullen. En je weet nu al dat de volgende actie van de overheid ertoe zal leiden dat ze straks 60 procent van de tijd achter formulieren moeten zitten.'

› **Je staat erom bekend dat je je eigen mening niet onder stoelen of banken steekt. Vind je dat wel passen bij je rol als opiniepeiler?**

'Ik ben ook burger! En verder probeer ik zo transparant mogelijk te zijn in mijn werk en in mijn mening. Dus als iemand mij vraagt wat ik stem, dan roep ik niet: dat gaat je niets aan (hij stemt PvdA - red.). Dat gaat mensen wél wat aan, want als ik daar eerlijk over ben dan kunnen mensen een inschatting maken van hoe ik in een discussie sta. Ik merk

ERGERNIS OVER VERSPILLING

foto Bas Stoffelsen

Volgens SP-Kamerlid Renske Leijten zijn er veel goede besparingstips binnengekomen: 'Het kabinet kiest voor minder zorg, slechtere zorg en minder toegankelijke zorg. De voorstellen die bij Tips voor Zorg binnenkwamen richtten zich juist op minder verspilling. Dat is de goede aanpak.

De SP had van tevoren beloofd dat we van de populairste voorstellen er vijf zouden adopteren. Het zijn er zes geworden. Andere goede ideeën vallen vooral af omdat er een grote systeemverandering voor nodig is. Stop de marktwerking, zeiden veel mensen. Uit mijn hart gegrepen. Het

indicatiesysteem moet minder bureaucratisch en eenvoudiger. Helemaal me eens, maar met het huidige systeem kan dat niet. Dat systeem moet wél zo snel mogelijk op de schop. Maar we zochten nu concrete voorstellen die we het komende jaar kunnen proberen in te voeren.'

De voorstellen waarvoor de SP zich de komende zes tot twaalf maanden hard gaat maken zijn:

Verbandmiddelen bij verpleegkundige (indiener: 'Bout M')

Nu heeft iedereen die gebruik maakt van thuiszorg thuis zijn eigen verbandmiddelen. Als de wijkverpleegkundigen die voortaan meenemen, heb je minder voorraden en gaat er niets verloren.

Leijten: 'Ik ga uitrekenen hoeveel dat scheelt en met mensen in de praktijk bespreken hoe dit praktisch uitgevoerd kan worden. Het is een simpel, praktisch idee.'

Hergebruik scootmobiel en rollators (indiener: 'Daphne')

Er is veel stilstaand materieel. Scootmobiel en rollators worden nu individueel

dat ik door zowel rechtse als linkse politici gewaardeerd word. Al zullen sommigen voor de bühne wel eens een andere indruk geven...'

› **Waarom zijn er zoveel verschillen tussen peilingen?**

'Kort gezegd: omdat er goede peilingen zijn en slechte. Mijn aanpak is anders dan die van andere peilers. Ik vraag van mensen die ik ondervraag wat ze vorige keer gekozen hebben. Zo kan ik beter inschatten welke verschuivingen er zijn. Andere bureaus vragen gewoon: wat gaat u stemmen? Als er dan verschillen zijn, kan dat ook komen omdat je 1000 andere mensen hebt ondervraagd in vergelijking met vorige keer. De verschillen die je dan vindt, hoeven geen weergave te zijn van een veranderde mening. Met mijn methode ondervang ik dat zoveel mogelijk.'

› **Hoe kijk jij terug op Tips voor Zorg?**

We hebben geen technische problemen gehad. Het basisprincipe werkt. We zijn inhoudelijk tevreden. Er is een interessant bij-effect. Door alles te bekijken, en dus niet alleen de 'winnende' ideeën, krijg je een goed beeld van wat er aan de hand is in de zorg en welke kant het op gaat. Ik wist

echt niet hoe een puinhoop de bureaucratie geworden was. Over een paar weken begint ook de PvdA met een test. Nog meer partijen zijn geïnteresseerd. Ik vind dat een goede ontwikkeling. Maak gebruik van de kennis bottom-up.'

tekst Diederik Olders
foto's Marco Okhuizen

Ook SP-leider Emile Roemer is tevreden over het experiment met 'crowdsourcing': 'Een dubbel en dwars geslaagd experiment. Dit middel gaan we nog vaak inzetten.' De mensen die de gekozen voorstellen hebben ingediend worden uitgenodigd om een dag te gast te zijn bij Emile Roemer in de Tweede Kamer. Het komende half jaar zal de SP regelmatig melden hoe het staat met de invoering van de voorstellen.

gekocht of gehuurd. Als er geen gebruik meer van wordt gemaakt, staat het alleen maar in de weg. Regel dit centraal en maak een bruikleensysteem. Leijten: 'Dit is iets waar veel mensen zich aan ergeren. Verspilling die gemakkelijk op te lossen is. Je moet bij zo'n bruikleensysteem wel ervoor zorgen dat iedereen echt iets krijgt dat bij hem past. Maar als je het goed organiseert, kan dit de zorg veel geld schelen.'

Onderzoeken combineren (indiener: 'Nan se')

Laat mensen die meerdere onderzoeken moeten doen in het ziekenhuis niet heen en weer reizen. Alles op één dag plannen. Leijten: 'Dit is een voorbeeld van ideeën die het fijner voor de patiënt maken én geld schelen. Want de administratieve last wordt voor ziekenhuizen minder. Er zijn ziekenhuizen die dat al doen. Met hen ga ik praten om dit voor iedereen toepasbaar te maken.'

Nieuw medicijn: begin klein (indiener: 'Leon F')

Als je medicijnen haalt bij de apotheek,

krijg je die vaak voor lange tijd mee. Bij nieuwe medicijnen wordt vaak al snel duidelijk of ze wel de gewenste werking hebben. Als ze niet aanslaan of conflicteren met andere medicijnen, zit je met een pak medicijnen. Die worden om begrijpelijke redenen niet teruggenomen. Dus bij nieuwe medicijnen op recept: begin met een pakket voor maximaal een week. Leijten: 'Slim. Dit kan veel geld schelen. Ik wil meteen kijken of er mogelijkheden zijn om vaker medicijnen terug te nemen. Maar dan moet ik eerst goed onderzoeken welke medicijnen daarvoor geschikt zouden kunnen zijn – als ze er zijn.'

Registreer sufmakende middelen (indiener: 'Marja')

Sufmakende middelen worden in de ouderenzorg veelvuldig ingezet om ouderen rustig te houden. Verbied doorlopend gebruik en verplicht registratie hiervan. Leijten: 'Ik weet niet eens of dit veel geld zal besparen. Maar dit is vooral een voorstel dat de zorg menselijker maakt. Het is heel erg dat ouderen sufmakende middelen krijgen. Vooral als het op grote schaal gebeurt. Daar móét iets aan gebeuren.'

Het kabinet roept zo hard dat ouderenzorg belangrijk is. Dan moeten ze dit heel snel aanpakken.'

Van onderop (indiener: 'Peetje')

Maak meer gebruik van de kennis en ervaring van mensen op de werkvloer. Leijten: 'Uit mijn hart gegrepen. De ideeën die via deze website binnenkomen zijn slim, praktisch en ze maken de zorg betaalbaarder en menselijker. Het moet standaard worden, dat die ideeën gehoord worden. Het zal energie kosten om inspraak goed te organiseren, maar op termijn zal het ook geld besparen. Dit lijkt misschien een wat abstracter idee, maar er komt binnenkort een kans om het snel concreet te maken. Er komt een nieuwe wet Cliëntenrecht Zorg aan. De SP gaat proberen inspraak van personeel daar ook in mee te nemen.'

Volgens Leijten zijn alle andere ideeën niet verloren: 'Reken er maar op dat wij tussen al die andere ideeën nog uitgebreid gaan grasduinen.'

‘DE EERSTE SLAG IS GEWONNEN’

1-0 voor de sociale zekerheid: de Nederlandse gemeenten hebben ‘nee’ gezegd tegen het uitknippen van de sociale werkplaatsen. Dat gebeurde in het Gelderse Ulft, tijdens het congres van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over het bestuursakkoord dat minister Donner met de gemeenten wilde sluiten.

8 juni. De laatste drie touringcars die tegen de middag parkeren langs de N317 bij Ulft komen uit respectievelijk Kerkrade, Vlissingen en Assen: de actievoerders zijn letterlijk uit alle uithoeken van het land gekomen. Duizenden WSW'ers en leden van vakbonden, GroenLinks, PvdA en SP verzamelen zich rond een podium in een weiland. Daar

▲ De avond vóór het VNG-congres werden de congresgangers en hun partners getrakteerd op een diner in Doetinchem. De SP trakteerde hen op een demonstratie. Van links naar rechts: Peter de Vos (fractievoorzitter SP Doetinchem) is voorzanger van de demonstranten: 'VNG! Zeg nee!' SP-Kamerlid Sadet Karabulut loopt mee met twijfelaars om nog eenmaal de argumenten door te nemen. Ook VNG-voorzitter Anne-Marie Jorritsma kon niet om het SP-flyertje heen. Tegenover de luxe dinerlocatie van de politici stond het restaurant 'Achter de geraniums'. Water en brood voor de WSW'ers: is dat de toekomst? Voormalig PvdA-Kamerlid John Leerdam zag de lol van de ludieke actie wel in.

spreken vakbondsleiders en de fractievoorzitters van genoemde partijen schande van het bezuinigingsplan. Zo zegt Emile Roemer: 'Ik heb altijd gedacht dat ik in een beschaafd land woon. Maar ik ben bang dat dat beschaafde er vanaf gaat.'

Plots wordt bekend dat het VNG-congres de bezuinigingen op de sociale werkplaatsen niet accepteert. Luid gejuich stijgt op vanaf de weide. Roemer toont zich zeer tevreden. 'Ik ben blij dat wethouders zich niet laten misbruiken door het kabinet-Rutte. De eerste slag in de strijd tegen de afbraak van de

sociale zekerheid is gewonnen.' Die strijd was niet van vandaag of gisteren. Maandenlang voerde het door de SP opgerichte comité Armoede Werkt Niet actie, samen met de mensen van de sociale werkplaats. 'Zonder die acties was dit resultaat nooit behaald', aldus Roemer.

Maar hoe gaat het nu verder? Feitelijk kan het kabinet het VNG-oordeel immers gewoon naast zich neerleggen. Volgens SP-Kamerlid Sadet Karabulut is dat niet erg waarschijnlijk, omdat het hoe dan ook de gemeenten zijn die het beleid moeten

uitvoeren. Zij schetst twee mogelijkheden: 'Het kabinet kan tegemoetkomen aan de gemeenten. Daarover lopen inmiddels onderhandelingen en we moeten afwachten hoe een eventueel akkoord er precies uit zal komen te zien. Maar het kabinet kan inderdaad ook gewoon doorgaan met de plannen. Dat betekent dat het conflict blijft. Ik kan je zeggen dat het gemeentelijk verzet dan nóg breder wordt en zich zal uitbreiden naar allerlei andere terreinen, zoals de zorg. Mocht het kabinet zeggen: het gaat gewoon door, dan zeggen wij: dat gaat gewoon niét door.'

tekst Rob Janssen en Diederik Olders
foto's Maurits Gemmink en Diederik Olders

◀ Op de dag van het congres was er een drukbezochte manifestatie tegenover de congreslocatie. Van links naar rechts: Vakbonden, de SP, PvdA en natuurlijk de WSW'ers zelf waren goed vertegenwoordigd. SP-leider Emile Roemer was zowel op het podium als tussen de mensen te vinden. Demonstranten mochten niet te dicht bij de ingang komen. Dat werd handig omzeild door, onder het motto 'Laat de WSW niet verzuipen', een anti-armoede-armada naar de toegangsbrug te varen.

foto Arnold Merckies

Ewout Irrgang en Emile Roemer tussen de demonstranten in Athene.

GRIEKENLAND: EEN EUROPESE TRAGEDIE

Emile Roemer, Ewout Irrgang en Hans van Heijningen brachten van 19 tot 21 juni een werkbezoek aan Griekenland om daar met beleidsmakers, volksvertegenwoordigers en gewone mensen te praten over de dramatische financiële crisis. Angst, onzekerheid en woede – heel veel woede – troffen zij aan. Tegen de politiek, tegen de bankiers, tegen al diegenen die de Grieken verantwoordelijk houden voor het feit dat ze zonder werk zitten of niet meer rond kunnen komen.

Boos

De chauffeur van de Nederlandse ambassade durft ons 's ochtends om 10 uur niet in Athene op te halen uit angst dat zijn auto beschadigd wordt. Van onze tolk krijgen we het advies om stropdassen af te doen in de buurt van het parlamentsgebouw omdat steeds meer mensen een pesthekel hebben aan beleidsmakers. Een taxichauffeur informeert wie we zijn omdat hij geen

functionarissen van het IMF in zijn auto wil hebben.

Binnenkort is een op de vijf Grieken werkloos, bijna de helft van de jongeren zit zonder werk, lonen en pensioenen zijn het afgelopen jaar met tientallen procenten gekort en behalve het weer ziet de toekomst er waardeloos uit. En verder zijn ze boos op de buitenlandse media en op Duitsers en Nederlanders die Grieken wegzetten als

ouzo slurpende nietsnutten die in de zon zitten, op hun vijftigste met pensioen gaan en de Nederlandse belastingbetaler met de rekening opzadelen. Over veel dingen kun je grapjes maken in Griekenland maar niet over het in de verkoop doen van de Akropolis en wat Griekse eilanden. ‘Toen me dat kort geleden overkwam in Amsterdam trok ik wit weg en kreeg ik tranen in mijn ogen’, zegt parlamentslid Elena Panaritis.

Net als in Spanje zet de boosheid zich om in protest. Voor het parlamentsgebouw bivakkeren permanent honderden jongeren die aan het eind van de middag, begin van de avond steun krijgen van duizenden en soms tienduizenden demonstranten. Een minderheid van hen voelt zich verbonden met linkse partijen en bewegingen, maar een grote meerderheid (de ‘verontwaardigden’) heeft het helemaal gehad met ‘de politiek’.

Blut

Griekenland heeft de afgelopen jaren te veel geleend en kan die schuld nu niet meer terugbetalen omdat de rente steeds hoger oploopt. Afgelopen jaar heeft de sociaal-democratische Pasok-regering van Papandreou de overheidsuitgaven in een klap met 5 procent teruggebracht. Gepensioneerden gaan er daardoor met honderden euro's per maand op achteruit. Doordat de btw op voedsel tegelijkertijd van 11 naar 23 procent is verhoogd, zitten veel mensen financieel aan de grond. Door het inzakken van de koopkracht zijn 119.000 kleine zelfstandigen failliet gegaan. De economie krimpt, mensen verliezen hun baan zonder dat er licht aan het eind van de tunnel is. Wie zijn ogen en zijn rekenapparaatje gebruikt komt maar tot een conclusie: Griekenland is failliet. Maar dat mag je van de Europese autoriteiten niet zeggen.

Wat is er aan de hand? De Griekse regeringen (van afwisselend de liberale Nieuwe Democratie en de sociaal-democratische Pasok) hebben jarenlang mooi weer gespeeld en de cijfers – met behulp van de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs – opgeleukt om toe te kunnen treden tot de eurozone en geld te kunnen lenen op de internationale kapitaalmarkt. Geen probleem zolang de rente laag was, maar dat is sinds de kredietcrisis veranderd en is nu een heel groot probleem. Griekenland heeft meer dan 2,5 keer zoveel schuld als het land volgens EU-afspraken mag hebben

en de tekorten op de overheidsbegroting kwamen tot 2009 boven de 15 procent uit. De Europese leiders en de bankwereld trokken aan de bel en kwamen vorig jaar met de oplossing: een hulppakket van 110 miljard euro in ruil voor stevige bezuinigingen en een privatiseringsprogramma dat 50 miljard euro op zou moeten brengen.

Grieken geen blaam?

Wie kan rekenen, komt tot de conclusie dat de Grieken de schuld nooit af kunnen betalen. De vraag wie daarvoor verantwoordelijk is, is een lastige. Succes heeft vele

dringend veranderen, daar is iedereen het over eens. Net als over het feit dat de huidige Pasok-regering daar tot nog toe vrijwel niets aan heeft gedaan. En tot slot: verreweg de meeste Grieken zijn net gewone mensen, wat inhoudt dat zij hard werken (meer uren dan wij), mannen op dezelfde leeftijd met pensioen gaan (vrouwen een paar jaar eerder) en aanzienlijk minder te maken hebben dan de Nederlanders.

Een nieuwe creditcard

Griekenland heeft een staatsschuld van 329 miljard euro en dat bedrag zal het

De wereldeconomie lijkt steeds meer op een casino

vaders, maar mislukkingen zijn meestal wees. Helder is dat de Griekse elite en de internationale bankiers boter op hun hoofd hebben. En de gewone Grieken? Die hebben regeringen gekozen die er een potje van gemaakt hebben en dat is dom. Verder doet er zich een serie problemen voor die het vinden van een oplossing niet gemakkelijker maken. De zwarte markt is er twee keer zo groot als in Nederland, met belastingen wordt gesjoemeld bij het leven, de bureaucratie is een vloek, en het ambtenarenapparaat hangt aan elkaar van vriendjespolitiek en corruptie. Die dingen moeten

komende jaar flink groeien. Om te voorkomen dat het land binnenkort failliet gaat, werken de EU en het IMF aan een tweede hulppakket van 85 miljard euro dat naar verwachting begin juli goedgekeurd gaat worden. 'Niet verstandig', volgens SP-leider Emile Roemer, 'want iemand die in de schulden zit, help je niet door hem een nieuwe creditcard te geven. Die moet naar de schuldhelpverlening, zijn uitgaven beperken en naar vermogen een deel van de schuld terugbetalen.' Om die schuld zonder herstructurering (een deel kwijtschelden dus) terug te betalen,

De spanning is voelbaar: het straatbeeld in Griekenland wordt gedomineerd door agenten en militairen.

foto Hans van Heijningen

moet de Griekse overheid veel drastischer bezuinigen dan ze nu doet en bovendien twintig jaar Chinese groeicijfers weten te realiseren. Dat is net zo reëel als het plannen van de volgende Elfstedentocht in Griekenland. Toch hebben Obama, Merkel en Sarkozy bepaald dat het zo moet en dat het zo gaat gebeuren. In het beste geval wordt er op die manier tijd gekocht, gebeurt er een wonder en verdwijnt de angst voor een nieuwe grote crisis in de eurozone als sneeuw voor de zon. In het slechtste geval komt de klap voor de Grieken en de Nederlandse belastingbetaler dubbel zo hard aan. Want het nieuwe steunbedrag van 85 miljard euro zal vooral gebruikt worden om de rente en schuld aan de banken af te lossen, terwijl de oplopende schuld op het conto komt van de Griekse en Europese overheden en dus... de belastingbetaler.

Het foute medicijn

De Amerikaanse en Europese regeringsleiders steken hun kop in het zand omdat zij bang zijn dat een herstructurering van de Griekse schuld tot een kettingreactie kan leiden die Portugal, Ierland en mogelijk Spanje de das om kan doen. Daarmee groeit het risico op een Europese of zelfs op een internationale crisis. De gevoelens van onzekerheid van onze wereldleiders komen voort uit het feit dat niet zij maar de financiële markten bepalen wat er gebeurt en dat die financiële markten onvoorspelbaar zijn. Dat laatste heeft weer te maken met het feit dat zij ertoe hebben bijgedragen dat de wereldeconomie de afgelopen tientallen jaren steeds meer op een casino is gaan lijken. Met geld maak je meer geld, onder andere door het inzetten van – wat Ewout Irrgang noemt – financiële massavernietingswapens. Met financiële producten als de ‘credit default swaps’ kun je speculeren op het failliet van de Griekse economie, zonder dat je daar zelf verder belangen hebt. Je kunt het vergelijken met het afsluiten van een brandverzekering op het huis van je buurman, die aan de drugs is, zwaar drinkt en rookt in bed.

Zien onze Griekse gesprekspartners dan niet dat de aanpak van nieuwe leningen, nieuwe schulden en ontbrekende oplossingen tot niets leidt? Misschien wel, misschien niet. Wat opvalt is dat zowel Constantine Padopoulos, de man op Buitenlandse Zaken die over het hulppakket gaat, als Pasok-parlementariër Andres Makrypides, commissievoorzitter Financiën stug volhouden dat er geen alternatief bestaat. Vooral de Amerikanen hebben hen dat stevig ingepeperd.

Een mogelijke oplossing

Niemand die wij gesproken hebben, ziet iets in het uit de euro stappen van Griekenland. Linkse vertegenwoordigers als de Syriza-partijleider Alexis Tsipras en de uitgever Vangelis Choras benadrukken dat nieuwe leningen de situatie verergeren in plaats van oplossen. Het ‘tijd kopen’-scenario is geen oplossing omdat de rek eruit is bij de gewone Grieken, het land onbestuurbaar dreigt te worden als er geen schuldsanering plaatsvindt, er niet hervormd wordt en de ellende van de crisis niet eerlijk verdeeld

wordt. Emile Roemer bij zijn terugkeer op Schiphol: ‘Ik heb niks met een opstelling van “de Grieken zoeken het maar uit.” Maar nog sterker dan voorheen ben ik ervan overtuigd dat we geen miljarden euro’s in een bodemloze put moeten gooien. Het is een aanpak die erop neerkomt dat de Nederlandse belastingbetaler en de gewone Griek een nóg hogere rekening mogen betalen en daar pas ik voor.’

tekst Hans van Heijningen

foto Bas Stoffelsen

Ewout Irrgang en Alfred Kleinknecht

ECONOMEN: LAAT OOK BANKEN CRISIS BETALEN

Niet alleen de belastingbetaler moet opdraaien voor de Europese schuldencrisis. Daarover waren economen Harald Benink en Alfred Kleinknecht het roerend eens tijdens de SP-discussieavond in een tot de rand toe gevulde zaal in het Haagse café Dudok in Den Haag. SP-Kamerlid Ewout Irrgang leidde de avond en zorgde ervoor dat iedereen de soms technische discussie begreep.

De avond werd ingeleid door Emile Roemer, die net terug was uit Griekenland. Er waren intermezzo's van econome en publiciste Heleen Mees ('de kunstmatig lage rente heeft deze landen in de problemen gebracht') en van SP-europarlementariër Dennis de Jong die in een 'oorlogsverklaring aan de financiële lobby in Brussel' de oprichting van 'Finance Watch' aankondigde, een organisatie die met eigen onderzoek tegenwicht moet bieden aan het gelobby van de financiële wereld.

Hoofdmoot van de avond waren hoogleraren Harald Benink (universiteit van Tilburg) en Alfred Kleinknecht (TU Delft). Zij gingen in discussie met elkaar en de mensen in de zaal. Volgens Benink blijven Europese regeringsleiders geld naar Griekenland brengen vanwege de angst prestige te verliezen: 'Als we binnen tien jaar na de invoering van de euro al een failliet land hebben, is dat slecht voor het prestige van de mensen die het opgezet hebben.' Volgens Kleinknecht is er echt maar één oplossing voor de schuldencrisis: saneren. Dat betekent dat de banken een deel van het aan Griekenland geleende geld niet terugkrijgen. Benink voegt eraan toe dat het ook eerlijker is als de banken een deel van het verlies nemen: 'Zij hebben te risicovol belegd, dus dan moeten ze ook op de blaren zitten.'

Een videoverslag van de avond is terug te vinden op www.sp.nl/tv

> WAARDIGE 'HOMECOMING' VOOR VETERANEN

Onlangs nam de Tweede Kamer de door de SP, PvdA, GroenLinks en D66 ingediende veteranenwet aan. Deze zorgt ervoor dat veteranen de erkenning, waardering en zorg krijgen waar zij volgens de Kamer recht op hebben. Talloze veteranen kampen jaren na hun uitzending nog met trauma's en andere klachten. In deze wet wordt nazorg gewaarborgd. Maar hoort het lopen van gevaar en risico niet gewoon bij het beroep van militair? 'Zeker,' zegt SP-Kamerlid Jasper van Dijk, 'maar het verschil met alle andere beroepen is dat een militair bereid is om zijn leven te geven. Vergeet niet dat een militair niet mag staken en altijd orders moet opvolgen. Daarnaast kampen talloze veteranen jaren na hun uitzending nog met trauma's en andere klachten.' Vandaar dat volgens de nieuwe veteranenwet alle militairen met

foto Koen Verheijden / Hollandse Hoogte

uitzendervaring veteraan zijn, ook als ze nog in dienst zijn. Van Dijk: 'Laat helder zijn dat wij als SP niet tegen de krijgsmacht zijn en bepaalde buitenlandse missies ook

gesteund hebben. Militairen durven daarbij dingen te doen die de doorsnee burger niet durft. Daar mag je als samenleving best rekening mee houden.'

> GOED NIEUWS UIT EUROPA

SP-Europarlementariër Dennis de Jong (foto) is blij met de steun voor de Europese Consumentenrichtlijn, waarin een flink aantal SP-voorstellen is opgenomen. De Jong: 'We hebben weten te voorkomen dat de Nederlandse consument erop achteruitgaat, en meer dan dat. Nederlandse consumenten worden straks zelfs beter beschermd.' Zo komt er een verbod

foto Suzanne van de Kerk

op extra kosten voor betalingen met een creditcard of via internet, wordt automatische selectie van extra geld kostende opties bij online shoppen uit den boze en wordt de herroepingstermijn verlengd voor aankopen die niet in de winkel zijn gedaan: van een naar twee weken. De Jong: 'Ondanks de stevige lobby van de grote bedrijven hebben de consumenten deze slag in het Europees Parlement gewonnen.'

> NIEUWE BIEBSUCCESSEN

Nadat eerder al bekend werd dat een bibliotheek in Hengelo naar aanleiding van acties toch openblijft, zijn nu ook de bibliotheken in Vlissingen gered. De lokale SP haalde 275 gesignde boeken en 500 losse handtekeningen op. In Rotterdam wilde de VVD-wethouder per se voor de zomervakantie beginnen met het opzeggen van huurcontracten voor bibliotheekfilialen. Door acties van onder meer de SP is die druk nu van de ketel. Actievoerder Nel Keus (links op de foto): 'We hebben binnen drie weken 5.000 handtekeningen opgehaald en heel veel onderzoek gedaan. Daardoor konden we de politieke partijen duidelijk maken dat het plan voor schoolbibliotheken een papieren werkelijkheid is. De scholen willen helemaal niet meewerken. De discussie over de bibliotheek is daardoor over de zomer heen getild, en de wethouder heeft de opdracht gekregen om opnieuw haar huiswerk te doen. En dat terwijl het eerst een gelopen race leek.'

foto Diederik Olders

> POLITIEAGENTEN BOOS OVER DIERENDIENDERS

foto Daniel Cohen

Negen van de tien agenten zien niets in de plannen van het kabinet om 'animal cops' in te voeren. Dat blijkt uit onderzoek van de SP onder 425 agenten. Ronald van Raak van de SP-Kamerfractie: 'Agenten zijn vooral boos omdat de 500 animal cops ten koste gaan van het aantal agenten dat er nu is. Hierdoor zullen nog meer zeden- en gewelds zaken op de plank blijven liggen en dus komt de veiligheid

van mensen in het geding.' Een geïnterviewde agent over het plan: 'Ondoordacht verhaal, alleen om de coalitie met gedoogsteun van de PVV tegemoet te komen, denk ik dan maar.' Uiteindelijk blijkt slechts 4 procent van de ondervraagde agenten de dierenpolitie een goed idee vinden; 6 procent staat er neutraal tegenover. Van Raak heeft de minister gevraagd te stoppen met het plan.

> TAART AIVD WACHT OP BEZORGING

foto sxc.hu

September 2010 belofde de SP een taart te laten bezorgen bij de AIVD, zodra de inlichtingendienst zich aan de wet zou houden. Sinds 2007 moet de AIVD namelijk vijf jaar na afloop van een onderzoek mensen melden dat ze zijn gevolgd. SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak: 'Ik begrijp best dat er soms redenen zijn om mensen niet te informeren als daarmee operationele informatie wordt gegeven. Maar dat sinds 2007 niemand een brief heeft gekregen is belachelijk. Na vijf jaar de adressen niet terug kunnen vinden is niet alleen dom, maar ook het ontduiken van een wettelijke plicht. De taart wacht dus nog steeds op bezorging.'

> VOORKOMEN GOEDKOPER DAN GENEZEN

Het kabinet wil allerlei zorg uit het basispakket van de ziektekostenverzekering halen. Het gaat onder meer om dieetadvies, stoppen-met-rokenprogramma's, fysiotherapie voor reuma- en hartpatiënten en maagzuurremmers voor preventief gebruik. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten maakt gehakt van deze bezuinigingsmaatregelen. 'De VVD-minister wil deze bezuinigingen niet eens onderbouwen of praten over alternatieven. Dit soort kortzichtige maatregelen leggen niet alleen aan de rekening eenzijdig neer bij de meest kwetsbare mensen. Ze leiden ook tot geen enkele besparing want voorkomen is beter en goedkoper dan genezen.'

> EINDELIJK HALVE HUUR VOOR HALF HUIS

Vanaf 1 augustus wordt de huur van de slechtst onderhouden woningen in de Vergeten Driehoek van Den Haag met 50 procent verlaagd, de rest met 20 procent. Ook komt er een flinke verhuisvergoeding voor wie weg wil. Sommige woningen zijn dertig jaar lang niet opgeknapt en hebben gescheurde muren, schimmel en ongedierte. De SP in Den Haag heeft ruim een jaar actie gevoerd, samen met de bewoners (zie ook: Tribune oktober 2010). Achmed Ben Yaya, voorzitter van de bewonerscommissie: 'Toen door nieuwe sloopplannen de beloofde opknabbeurt niet doorging, moest woningcorporatie Haag Wonen van ons kiezen: óf voor iedereen een fatsoenlijke andere woning, óf huurverlaging. Ze zijn uiteindelijk na anderhalf jaar acties overstag gegaan, omdat we met een groep bewoners klaarstonden om naar de Huurcommissie te gaan. Dit is een mooie overwinning, maar we zijn pas opgelucht en tevreden als de laatste bewoner de wijk verlaten heeft voor een veilig huis. De gemeente moet ons daarom nu urgentie

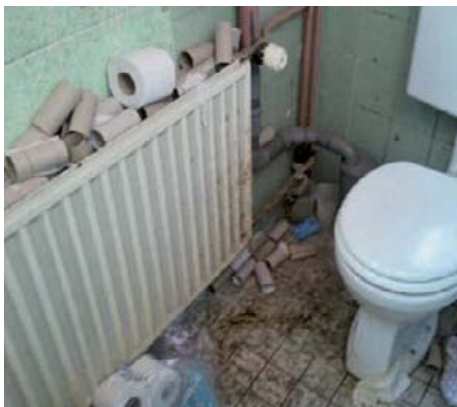
gaan verlenen. Zolang de SP bij ons blijft, weet ik zeker dat het goed komt.'

foto Suzanne van de Kerk

> HUISJESMELKERS VER OVER DE SCHREEF

Vierhonderd euro huur voor een klein kamertje in een oud pand, met als bonus het risico op een doodsmak omdat er vanwege achterstallig onderhoud een groot gat in de vloer van de hal zit? Dat vonden ROOD en de Landelijke Studentenverbond te gortig. De beruchte Utrechtse huisjesmelker Betty Chang is nu ook door de Huurcommissie op de vingers getikt.

Chang mag wettelijk maximaal 175 euro huur vragen voor deze kamer – en in de periode dat de vloer openlag zelfs maar 70. Bewoner Peter heeft recht op terugbetaling van alles wat hij haar te veel heeft betaald. ROOD Utrecht is tevreden over de uitspraak van de Huurcommissie. De SP-jongeren hebben een actieve bijdrage geleverd aan het succes. Contactpersoon Michiel Brouwer: 'Chang is al twee keer uitgeroepen tot Huisjesmelker van het Jaar, maar veel van haar huurders zijn internationale studenten. Die kennen vaak hun rechten niet. We hebben ze bij elkaar gebracht, om te laten zien dat ze niet de enige gedupeerden zijn. Dat maakte dat een aantal van hen de gang naar de Huurcommissie heeft aangedurfd. We verwachten dat er de komende maanden nog meer huurders van Betty Chang door

Studentenhuizen zijn doorgaans niet erg schoon, maar na bezoek van deze huisbaas is het wel erg smerig.

de Huurcommissie in het gelijk gesteld worden.'

Poep in de koelkast

In een stad met nijpende woonruimtetekorten als Utrecht glippen echter veel wanpraktijken door de mazen van de wet. Eind juni kwam een nieuw schandaal aan het licht. W.G. Vloet, ook al zo'n notoire huisjesmelker, raakte in opspraak nadat website GeenStijl meldde dat hij vier huurders had weggepest. Zij hadden een kort geding tegen hem aangespannen vanwege een conflict over onbetaalde stroomrekeningen. Volgens de huurders

foto Digitaal Universiteitsblad

had Vloet hun deur ingetrapt en is er poep op de muren van de wc, in de koelkast en in de woonkamer gesmeerd. Michiel Brouwer: 'ROOD Utrecht signaleert al langer een toename van intimidatie en geweld door huurbazen. Vloet is voor ons ook geen onbekende. Eigenlijk wilden we hem vorig jaar uitroepen tot Utrechtse Huisjesmelker van het Jaar, maar omdat zijn huurders vreesden voor represailles hebben we de bokaal toen uitgereikt aan Harrie Bosch (wethouder Wonen). Wat ons betreft moet de gemeente namelijk alles op alles zetten om zulke huisjesmelkers met pek en veren de stad uit te jagen.'

> POLITIEKE OV-CHAOS

foto Jola van Dijk

De PVV heeft het personeel van GVB, HTM en RET al in de steek gelaten door deze gemeentelijke vervoersbedrijven van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag ineens toch in de uitverkoop te zetten. Nu maakt de PVV op het laatste moment ook bij de afschaffing van de strippenkaart in een deel van Nederland een draai. De PvdA draait ook. SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir: 'De PvdA ontkende

jarenlang de problemen rond de ov-chipkaart, maar is nu wel tegen verdere verplichte invoering van de kaart. Alleen kondigde de PVV toen plotseling aan toch tegen behoud van de strippenkaart te stemmen, waardoor die alsnog verdwijnt.' Bashirs voorstel om het salaris van de bestuurders van het chipkaartproject te verlagen tot onder de Balkenendenorm is wel aangenomen.

> SP DRAAIT NIET

Van alle politieke partijen stemt de SP-fractie in de Tweede Kamer het meest in lijn met de verwachtingen van de kiezers. Dit blijkt uit onderzoek van de website Schaduwkamer.nl. Tegelijkertijd met de echte Tweede Kamer is op 15 juni vorig jaar een 'schaduwkamer' van start gegaan. De ruim 25.000 deelnemers zijn, net als de echte parlementariërs, ingedeeld in kamerfracties. Elke deelnemer behoort tot de fractie van de partij waarop zij of hij heeft gestemd bij de Tweede Kamerverkiezingen van 9 juni. Ze stemmen over dezelfde moties als de Tweede Kamer. Daarbij is gebleken dat de SP 93 procent van de tijd hetzelfde stemt als haar kiezers. Ter vergelijking: de VVD-fractie stemt maar liefst in de helft van de gevallen anders dan haar eigen achterban.

www.schaduwkamer.nl

OPEREREN IN DE JUNGLE

- › Naar schatting van Amnesty International telt Birma rond de 500.000 ontheemden: mensen die huis en haard hebben verlaten, op de vlucht voor het leger. Velen van hen leven verscholen in de jungle, onder schrijnende omstandigheden.
- › Te voet en met een zware rugzak vol medicijnen, steken medische teams vanuit Thailand de grens naar Birma over om deze mensen op te zoeken. De tocht is illegaal en vol gevaren, het gebied ligt vol landmijnen.
- › Elk team is verantwoordelijk voor ongeveer 2.000 mensen. De doktoren, sommigen zelf ook gevlucht, behandelen oorlogsverwondingen, malaria, diarree, bloedarmoede en andere ziekten. Ter plekke enten ze mensen in, geven voorlichting en eerste hulp. Dit kost per team ongeveer 25.000 euro per drie jaar.
- › Om geld in te zamelen voor deze rugzaktokers, organiseerde Stichting Vluchteling in de nacht van 18 op 19 juni een sponsorloop van Rotterdam naar Den Haag. Zo'n 850 deelnemers namen deel aan de veertig kilometer lange wandeling, waaronder een team SP'ers onder leiding van Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen (foto onder). In totaal leverde deze zogeheten Nacht van de Vluchteling 140.000 euro op voor de rugzaktokers, waarvan ruim 6.600 is binnengehaald door het SP-team.

foto's Stichting Vluchteling

‘DE WERELD VERANDEREN, DAAR GAAT HET ALTIJD OM’

Acht jaar lang zat ze namens de SP in de Eerste Kamer. Van die tijd heeft ze naar eigen zeggen veel opgestoken. Nu ze afscheid van de senaat heeft genomen noemt Anja Meulenbelt (66) zichzelf een vrij mens. Wat dat betekent? In ieder geval niet dat ze op haar lauweren gaat rusten. ‘Ik kan me niet voorstellen dat ik níét actief ben.’

‘Ik ben nu een vrij mens en daar moet ik nog een beetje aan wennen. Dat klinkt misschien raar, maar acht jaar lang zat er een vast ritme in mijn leven. Altijd op dinsdag naar Den Haag, altijd weten dat op vrijdag de Kamerstukken met de post komen en dan altijd in het weekend de stukken en dossiers doornemen. Toen ik begin juni op tv zag dat de nieuwe senatoren werden geïnstalleerd, dacht ik: goh, wie zou er op mijn bankje zitten? Dus ja, het is wel even afkicken. Maar het geeft ook wel weer ruimte.’

Vroeger schreef ik een boek per jaar; over mijn laatste boek heb ik acht jaar gedaan.'

› **Maar vond je het leuk om senator te zijn?**

'Ja. Ik vond het ontzettend interessant om nu eens aan de binnenkant van de politiek te zitten, om te begrijpen hoe dat gaat. Kijk, ik was altijd actief in het buitenparlementaire werk. De vrouwenbeweging was principieel; het was al heel wat dat we ons bij een politieke partij aansloten. Maar voor mij is die stap heel belangrijk geweest. Kijk, je kunt vanuit het buitenparlementaire werk heel makkelijk oordelen over wat onze vertegenwoordigers in het parlement doen. Maar vaak vergeten we dan dat het niet een kwestie is van met je vuist zwaaien of een prachtig verhaal houden, maar dat je een méérderheid moet krijgen. En dat heb ik in de Eerste Kamer gezien. Soms is dat heel frustrerend. Je moet heel goed tegen je verlies kunnen.'

› **En dat kun jij niet?**

'Vaak wist je van tevoren dat je zou gaan verliezen. Maar ik heb me toch wel eens ontzettend kwaad zitten maken. Laatst nog, toen ik de kraakwet behandelde. Het was heel erg duidelijk dat die wet nergens goed voor was; de gemeentes waren tegen, de politie was er niet blij mee. En dan wint de VVD het toch, met allerlei verhalen over dat je met je poten van andermans bezit moet afblijven. Naar tal van initiatieven die bijvoorbeeld in Amsterdam als kraakacties zijn begonnen werd niet gekeken, zoals Paradiso, de Melkweg en het Vrouwenhuis. Hetzelfde geldt voor de acties waar krakers er samen met buurtbewoners voor hebben gezorgd dat de buurt niet verpauperde en betaalbaar bleef. Die mensen werden met deze wet zo maar eventjes gecriminaliseerd. En je beseft: het is nergens goed voor, maar toch gebeurt het. Nou, toen ben ik wel diep chagrijnig naar huis gegaan, ja.'

› **En wanneer ging je dolgelukkig naar huis?**

'Nou, bijvoorbeeld toen Tineke (Slagter – red.) erin slaagde om de invoering van het elektronisch patiëntendossier van de baan te krijgen. Dat was weliswaar niet mijn eigen werk, maar als senaatsfractie traden we toch als team op. Tineke heeft dat niet alleen voor elkaar gekregen omdat ze van de SP is, maar ook omdat ze huisarts is en echt overtuigend kon zeggen: "Kijk nou toch wat er dreigt te gebeuren." Dat was een moment waarop ik plaatsvervangend trots was en dacht: zie je wel, het heeft toch zin.'

› **En dat heeft je al die tijd op de been gehouden?**

'Ja. Toen ik de nieuwe asielwet moest behandelen heb ik van tevoren met Vrouwen Tegen Uitzetting een goed voorbereide sessie gehouden, met vertegenwoordigers van verschillende partijen.

Dit om te kunnen zeggen: “Luister, er zijn vrouwen die flink getraumatiseerd naar Nederland komen en van wie je zeker kunt zeggen dat de periode die ze krijgen om hun verhaal te vertellen niet voldoende is.” Het is me weliswaar niet gelukt om dat in de wet te krijgen – de Eerste Kamer kan immers geen wetten meer veranderen – maar wat me wél lukte was om toezeggingen te krijgen dat onderzocht wordt voor welke mensen de genoemde periode te kort is. Wat ik heel prettig vond, is dat het me ook lukte om iemand van het CDA mee te krijgen in die gedachte. Kijk, op zulke momenten zag ik wat ik kon doen: contact maken met een groep die ik ken, omdat me die erg aan het hart gaat. Vervolgens bemiddelen en ervoor zorgen dat mensen bij elkaar komen, wat met de PvdA en Groen-Links natuurlijk het makkelijkste ging. En het feitenmateriaal in handen hebben voor onze opvolgers als deze problematiek weer aan de orde komt. Nou, dat zijn dus dingen waar je niet veel van ziet aan de buitenkant, maar waarvan ik zelf dacht: nu snap ik ook waarom ik hier zit.’

› **Maar nu ben je ‘vrij mens’. In de aanloop naar dit interview stond je telefoon bijna constant uit. Is dat de consequentie?**

‘Haha, ik hou toch al niet zo erg van bellen want telefoontjes komen altijd op een slecht moment. En via de mail ben ik wel altijd bereikbaar. Ik vind ook dat ik nu minder verplicht ben om altijd bereikbaar te zijn. Kijk, als volksvertegenwoordiger kun je niet roepen: “Sorry, ik ben er niet”.’

› **En je bent nu geen volksvertegenwoordiger meer...**

‘Nee, maar wees gerust: ik kan me niet voorstellen dat ik niét actief ben. Dus ik blijf in Gaza werken, ik blijf m’n weblog houden, ik blijf me bezighouden met migranten en asielzoekers.’

› **En hoe doe je dat?**

‘Over Gaza gesproken: ik werk daar al vijftien jaar voor een kleine stichting, genaamd Kifaia, die daar bezig is met het ondersteunen van een organisatie voor gehandicapten. Dat ben ik de afgelopen acht jaar ook altijd blijven doen. Het ene jaar was dat moeilijker dan het andere, want soms mochten we Gaza niet in. Een tijdje heeft het feit dat ik senator was me geholpen om het land in te komen, maar soms mochten mijn collega’s van de stichting er dan niet in. Omdat Israël ineens besloot om alle parlementariërs de toegang te weigeren, mocht ik er het laatste half jaar niet in en mijn collega’s weer wel.

Dus ik hoop dat ik er nu weer in mag! Want de mensen in Gaza kunnen er niet uit, en zo kunnen ze niet getraind worden. Daarom brengen wij de training die ze nodig hebben naar ze toe. Ook doen we aan fondsenwerving; we zorgen er dus niet alleen voor dat een paar honderd gezinnen met een gehandicapt kind of familielid het een beetje makkelijker hebben, maar ook dat zo’n vijftig mensen een redelijk salaris ontvangen. De derde doelstelling is dat we het verhaal hier vertellen. Doordat ik daar werk, er al zo lang kom, de mensen ken en met eigen ogen zie wat er gebeurt, heb ik weet van dingen die een journalist niet zo gauw te horen krijgt. Het is voor mij ook een manier om, zonder me daar op te dringen, verhalen te vergaren die ik weer kan gebruiken om in Nederland te vertellen wat daar gaande is. Het is wat de mensen in Gaza ook steeds zeggen: “Het is fijn dat jullie ons hulp komen bieden, want die hebben we hard nodig. Maar wat we het meeste nodig hebben is dat we straks geen hulp meer nodig hebben.” Om dat te bereiken is de politiek nodig.’

› **Je wilt in Nederland vertellen wat in Gaza gaande is. Ik zou zeggen: begin maar eens in de Tribune!**

‘Waar wij op dit moment mee bezig zijn moet je zien tegen de achtergrond van de Arabische lente. In alle Arabische landen zijn het met name de jongeren die in opstand komen. In verhouding zijn ze hoog opgeleid en modern, ze kennen de wereld door websites, door Facebook. En nu eisen ze een plek in de wereld op. Dat gebeurt nu ook opnieuw in Gaza, de jongeren daar komen nu ook in opstand tegen hun leiders. Om je een idee te geven: ze hebben een manifest geschreven dat begint met: *Fuck the USA, fuck the United Nations, fuck Hamas, fuck Fatah...* zó boos zijn ze. Die jongeren zijn een van de factoren geweest die ertoe hebben geleid dat hun leiders weer met elkaar zijn gaan praten. En wat wij nu willen gaan doen, is ervoor zorgen dat gehandicapte jongeren meer kansen krijgen om daarin te participeren. Op dit moment zitten mijn collega’s in Gaza – ik mocht er zoals gezegd nog niet heen – om met jongeren te gaan praten. Zo van: wat hebben jullie nodig? Wat kunnen wij voor jullie doen om ervoor te zorgen dat ook jongeren met een handicap aan de bak komen en kunnen participeren?’

› **Waarom richten jullie de aandacht speciaal op gehandicapten?**

‘Omdat er in Gaza zo veel gehandicapten

zijn. Naast de gewone gehandicapten die elke samenleving heeft, zijn er ontzettend veel gewonden, bijvoorbeeld door die laatste aanval op Gaza. Heel veel mensen, met name jongeren, zijn gehandicapt geraakt of kwamen in een rolstoel. Nog steeds is het zo dat als ze te dicht bij de grens komen, ze een grote kans lopen om overhoop geschoten te worden. En als ze dat overleven zitten ze vaak in een rolstoel.’

› **En wat moeten Tribune-lezers doen als ze jullie willen steunen?**

‘Eerst ons weblog bezoeken en dan zie je het vanzelf (www.kifaia.nl –red.). Typisch trouwens dat je die vraag stelt, want dat is nou precies de reden waarom ik ooit bij de SP ben gegaan. Eerlijk gezegd heb ik me toen wel een beetje aan de partij opgedrongen, haha. Ik wilde destijds met een partij gaan praten waarvan ik het gevoel had dat die echt goed zou zijn voor Palestina. Toen heb ik aan de SP gevraagd: “Mag ik een lezing bij jullie komen geven? En dan wil ik drie kwartier praten voordat jullie vragen mogen stellen, want ik ken jullie: jullie zijn eigenwijs en dan kom ik er niet meer tussen”, haha. Dat heb ik toen bij de Tweede Kamerfractie gedaan. Ik vond de reacties ontzettend leuk en er ontstond echt een levendig gesprek. De volgende dag ben ik lid geworden. Het was de combinatie van mensen met wie je enerzijds na kunt denken, maar die anderzijds niet alleen maar meningen willen produceren maar zich ook afvragen: wat gaan we eraan doen? Dat past mij altijd het beste. Natuurlijk, ik ben ook een ideoloog. Ik schrijf, ik analyseer en wil weten: wat gebeurt er nou echt? Maar het gaat natuurlijk altijd om de wereld veranderen.’

› **Het boek dat je nu gaat schrijven gaat vast ook over Palestina?**

‘Nee. Mijn laatste boek *Oorlog als er vrede dreigt* ging over Palestina en Israël. Nu ga ik een boek schrijven over de liefde.’

› **Pardon?**

‘Ja, echt. Ik ben getrouwd geweest met een Palestijn. Ik heb een lange relatie met hem gehad en die is nu afgelopen. Om het boek in een zin samen te vatten: Gaza heeft ons samengebracht, Gaza heeft ons uit elkaar gedreven. Meer verklap ik niet.’

www.anjameulenbelt.nl

tekst Rob Janssen
foto's Gonnie Sluijs

UIT DE EERSTE KAMER

Vlnr: Paul Peters, Nanneke Quik, Anja Meulenbelt, Emile Roemer (die iedereen hartelijk bedankte), Kees Slager en Sineke ten Horn.

foto's Bas Stoffelsen

IN DE EERSTE KAMER

Boven vlnr: Nanneke Quik, Tuur Elzinga, Arjan Vliegthart, Geert Reuten, Bob Ruers, Eric Smaling. Onder vlnr: Tiny Kox en Tineke Slagter. Nanneke Quik nam na haar aanvankelijke afscheid de plaats over van Arda Gerkens, die om persoonlijke redenen van haar benoeming in de senaat afzag.

WE GAAN OP REIS EN NEMEN MEE....

Dat onze SP-Kamerleden bezige bijtjes zijn, die voortdurend op de bres staan voor de mensen in het land, dat wisten we al. Dat ze dikke dossiers moeten doorploeteren ook. Maar wat lezen ze op vakantie en welke tips voor boeken of uitstapjes hebben ze voor de Tribunelezers? We vroegen het aan Nine, Manja, Sharon en Jasper.

WIE **Nine Kooiman (1980)**, woordvoerder jeugd en justitie (jeugd- en familierecht)

NINES VAKANTIEBESTEMMING

‘Ik ga naar Praag! Daar ben ik nog nooit eerder geweest, dus ik weet eigenlijk niet zo goed wat ik ervan kan verwachten. Praag staat bekend als een cultuurstad en ik hou erg van steden, musea en cultuur – dus ik hoop er een hoop nieuwe indrukken op te doen. Verder ga ik naar het Lowlands Festival in Biddinghuizen. Daar kom ik al jaren, met een vaste vriendengroep. Het is er heel gemoedelijk en gezellig, met al die verschillende muziek en tentjes met cabaret en allerlei lekker eten, en bezoekers van alle leeftijden.’

NINE NEEMT MEE

‘Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding’ van Micha de Winter gaat in elk geval mee. Ik lees graag vakinhoudelijke boeken. Maar op vakantie lees ik ook graag thrillers en romans, hoor. Daarvoor ga ik van tevoren even langs mijn moeder, die heeft altijd leuke lees-ideeën.’

NINE TIPT

‘Echt een aanrader vind ik *Een moeilijke jeugd*, van journalist Loes de Fauwe. Het is

Praag, Nines vakantiebestemming.

verschenen ter gelegenheid van het afscheid van kinderrechtster Anita Leeser. Voor het boek mocht Leeser kinderen opzoeken met wie ze als rechter te maken heeft gehad. Heel aangrijpend om te lezen hoe het die kinderen, nu volwassen, verder vergaan is. Herkenbaar ook: zelf heb ik als jeugdhulpverlener en gezinsvoogd gewerkt. Afgelopen week heb ik een oud-cliënte uit de gesloten jeugdzorg op bezoek gehad, een hele sterke vrouw. Het is zo goed om dan samen terug te kijken op die rechterlijke beslissing van toen, en om te horen hoe het nu gaat. Als uitgaanstip wil ik iedereen aanraden om naar De Parade te gaan. Het rondreizende theaterfestival waar alles bij elkaar komt: je kunt er naar dansvoorstellingen, theater, straattheater – en alleen de snoeptent is al een bezoekje waard!’

WIE **Manja Smits (1985)**, woordvoerder basis-, middelbaar en speciaal onderwijs

MANJA'S VAKANTIEBESTEMMING

‘Lekker weg in eigen tuin! Mijn vriend en ik hebben net een huis gekocht. Dus het wordt klussen, binnen en buiten. Mochten

we nog een weekje over hebben, dan rijden we naar Frankrijk. Naar de Auvergne, mijn favoriete streek. Veel goed eten en drinken, ruimte om te wandelen en verstokte Franse socialisten om mee te discussiëren. Heerlijk!

MANJA NEEMT MEE

'Oorlog en vrede, van Tolstoj. Ik heb net Anna Karenina gelezen en ik kan niet wachten om hieraan te beginnen.'

MANJA TIPT

'Anna Karenina dus! Er is zoveel... Ik heb dit jaar erg genoten van Tikkop, van Van Dis, en van Vaslav, van Japin. Maar ook Een Keukenmeidenroman van Stockett was prachtig. En alles van Elsschot, dat raad ik iedereen aan. Voor een dagje uit staat het Nationaal Onderwijsmuseum in Rotterdam op mijn lijstje. Het Onderwijsmuseum raakt door landelijke en lokale bezuinigingen driekwart van de subsidie kwijt, dus het kan wel wat steun gebruiken.'

WIE Sharon Gesthuizen (1976), woordvoerder economische zaken, justitie en asiel & immigratie

SHARON'S VAKANTIEBESTEMMING

'Ik ga met mijn dochter naar Zwitserland, om in de bergen te wandelen. Verder ga ik deze vakantie weer beeldhouwen, dat doe ik ieder jaar. Ik vind het leuk om dan in een beetje harde steen te werken, zoals marmer, of om bijvoorbeeld met staal te werken, met CO2-lasapparatuur.'

SHARON NEEMT MEE

Lezen doe ik altijd, dus het is afhankelijk van waarin ik op dat moment bezig ben. Ik heb nog een paar mooie boeken staan – onder andere de memoires van Annie M.G. Schmidt. Verder lees ik een boek over Mark Rutte – je moet je tegenstander namelijk goed kennen. En natuurlijk gaat er een spannend boek van Roald Dahl mee voor Mara,

die in de zomer acht wordt! De Heksen hebben we dan wel uit maar er zijn er nog wel een paar die we niet hebben gelezen. Roald Dahl is met stip de schrijver die ik het liefst voorlees.'

SHARON TIPT

'De schrijver om wie ik het afgelopen jaar het hardst heb gelachen is David Sedaris. Lezen!!! Voor uitstapjes zou ik het iedereen gunnen om een keer in de omgeving van Cognac rond te struinen. Daar heb je, tussen de druiven en de zonnebloemvelden, veel cognacboertjes zitten waar je al een mooie fles van 25 jaar kunt kopen voor 35 euro! En verder ben ik natuurlijk heel trots op mijn geboortestreek, de omgeving van Millingen aan de Rijn en Nijmegen waar je prachtig kunt wandelen en fietsen – en ook op de stranden van Den Haag, waar ik nu woon. Cultuur is dit jaar het leukst in Venetië, waar de Kunstbiënnale weer is. Zelf kan ik er niet naartoe, maar de keren dat ik er was heb ik mijn hart volledig opgehaald. Eigenlijk is er altijd te veel om te zien!'

WIE Jasper van Dijk (1971), woordvoerder hoger onderwijs, cultuur en defensie

JASPERS VAKANTIEBESTEMMING

'Ik ga een weekje met mijn vriendin naar Bakkum, daar hebben we een huisje gehuurd.'

JASPER NEEMT MEE

'Help, ik heb mijn vrouw zwanger gemaakt! van Kluun. Ik word namelijk vader deze zomer en dit boek staat vol tips voor aanstaande vaders. Het is een erg komisch boek. Mannen zijn toch altijd een beetje onhandig als het aankomt op zwangerschap en de bijbehorende hormonen en zo – we weten zelf immers niet hoe het is om zwanger te zijn. In dit boek wordt op een luchtige manier beschreven hoe je daar als man een beetje leuk mee om kunt gaan.'

JASPER TIPT

'De utopie van de vrije markt, van de filosoof Hans Achterhuis. De titel zal elke SP'er als muziek in de oren klinken. Achterhuis legt hierin allerlei misverstanden en waanbeelden over de vrije markt bloot. Het is misschien niet echt een boek voor op het strand, maar zeer interessant en echt de moeite waard.

Voor een leuk dagje uit in de vakantie zou ik de Uitmarkt aanbevelen, eind augustus, de landelijke opening van het culturele seizoen. Daar valt altijd veel te zien en te beleven. In Amsterdam wordt daarbij op zondag het jaarlijkse debat over de kunstsector georganiseerd. Daar zal het dit jaar zeker ook gaan over die snoeiharde bezuinigingen, waar we alles aan gaan doen om die van tafel te krijgen. Het debat wordt gehouden in Paradiso en ik zal er zelf ook aan deelnemen – als ik dan tenminste niet nét vader geworden ben.'

tekst Daniël de Jongh
foto's Gregor Lengler/laif Hollandse Hoogte,
SP-archief

LINKSVOOR **‘DE SP COMBINEERT IDEALISME MET PRAGMATISME’**

Mark Lievisse Adriaanse (17) uit Gorinchem heeft net zijn eindexamen havo gehaald. Uit woede over de ongelijkheid in de wereld werd hij anderhalf jaar geleden actief voor de SP en ROOD in Gorinchem. Hij schrijft voor diverse websites en de SP-uitgave voor jongeren Code ROOD en is fanatiek Feyenoord-fan.

tekst Jola van Dijk
foto Karen Veldkamp

› **Gefeliciteerd met je diploma, wat ga je nu doen?**

‘Journalistiek studeren in Utrecht. Een opinietijdschrift lijkt me wel leuk om voor te werken, ik heb al stage gelopen bij HP/De Tijd.’

› **Waarom journalistiek?**

‘Ik wil graag verhalen vertellen die je nu niet in de mainstream media hoort. Zo gebeurt er heel veel in Palestina, maar daar hoor je weinig over.’

› **Heb je politieke ambities?**

‘Voorlopig wil ik me eerst op mijn studie richten. Ik ben wel actief voor de SP-afdeling en bezig om een ROOD groep op te bouwen in Gorinchem.’

› **Waarom werd je lid van ROOD en de SP?**

‘Armoede en honger nemen toe en steeds meer kinderen kunnen niet naar school.

Het irriteert me dat er niets gebeurt om het aan te pakken. De SP combineert idealisme met pragmatisme en strijdt daar echt voor.’

› **En je bent Feyenoord-fan?**

‘Zeker, iedere thuiswedstrijd sta ik met vrienden op vak S. Met het TIFO-team (groep supporters die hun bewondering voor hun club zo opvallend mogelijk uiten – red.) organiseer ik sfeeracties met spandoeken van 30 bij 20 meter, grote vlaggen en confetti.’

› **Je bent echt fanatiek fan?**

‘Zelfs als er met 10-0 verloren wordt van PSV ga ik een paar dagen later weer naar het stadion om te zingen. Het gaat niet om het spel, want dat is al jaren slecht, maar om de sfeer en de onvoorwaardelijke clubliefde.’

EEN JAAR WETHOUDER

GERRIE ELFRINK: RECHT VOOR Z'N RAAP

Een jaar geleden gingen negentien SP-wethouders aan de slag om hun gemeente socialer te maken. Hoe is het ze het afgelopen jaar vergaan en hoe gaan zij om met de noodzaak om te bezuinigen? Gerrie Elfrink maakte acht jaar lang als oppositieleider stampij in de Arnhemse raad vanwege de vele prestigeprojecten in zijn stad. Nu draagt hij zelf de verantwoordelijkheid, als wethouder Wonen, Sport, Arnhem Centraal en Rijnboog.

› Hoe is je eerste jaar als wethouder bevallen?

'Het is belangrijk, maar ook echt ontzettend leuk werk. Je leert je stad nog veel beter kennen, omdat je op plekken komt waar je anders nooit zou komen, en het is heel afwisselend. Wat ik wel heel vervelend vind, is dat Margriet Bleijenberg gestopt is als SP-wethouder. Die vond het helemaal niet leuk en trok het gewoon niet langer. Inmiddels hebben we met Luuk van Geffen een goede opvolger, maar het was wel een zoektocht. Het wethouderschap is ook niet een baantje dat je zo even doet. Het is een manier van leven en elke wethouder geeft zijn eigen invulling aan het ambt.'

› Je haalde een dag na je installatie al een nat pak.

'Ja, ik sprong letterlijk in het diepe voor de opening van het nieuwe zwemseizoen. Ik kies er bij openingen voor om de dingen te doen die ik leuk vind. Lintjes doorknippen vind ik saai, dus kijk ik altijd of er iets spectaculairders van te maken is. Zo heb ik ook een bouwproject geopend door van een bouwkraan te abseilen en de nieuwe accommodatie van de *American football-club* geopend door me te laten tackelen door zo'n beer van honderddertig kilo. Als ik op bezoek ga bij sportverenigingen ga ik ook altijd eerst even met ze sporten. Vind ik leuk, maar het breekt ook het ijs, waardoor het gesprek tien keer prettiger verloopt.'

› Hoe is het om samen te werken met de mensen waar je vroeger tegenover stond?

'Het is me heel erg meegevallen. Van tevoren was ik sceptisch over de samenwerking met de ambtelijke organisatie, maar ik werk prettig samen met de ambtenaren. Ook met de ambtenaren en projectontwikkelaars van het Rijnboogproject, met de veel te ambitieuze haven en torens. Dat hebben we nu helemaal geschrapt, want daar stond of viel ook onze collegedeelname mee. Nadat er tien jaar geld was weggegooid, had het plan de tekentafel nog niet verlaten! Wij hebben binnen een jaar een nieuw plan gepresenteerd en tien miljoen bezuinigd. Mensen konden zelf ideeën aandragen om er een echt Arnhems plan van te maken. Zo hoorden we dat de binnenstad voor de Slag om Arnhem en de wederopbouw eigenlijk best goed in elkaar zat. We hebben daarom de Middeleeuwse stad als uitgangspunt genomen en het stratenplan zo ontworpen dat niet meteen het hele gebied weer op de schop moet als er een gebouw verdwijnt.'

‘Elke wethouder geeft zijn eigen invulling aan het ambt’. Gerrie Elfrink vindt lintjes doorknippen saai, hij abseilt liever van een bouwkraan bij de opening van een bouwproject.

› **En die plannen zijn gemaakt door de ontwerpers van het oude prestigeproject?**

‘Ja, de mensen van het projectteam waren bang dat ze ander werk zouden moeten zoeken. Daar heb ik ook wel over nagedacht, maar ik heb toch al heel snel besloten dat juist niet te doen. Zij zijn al jaren hiermee bezig en weten als geen ander wat er speelt. Als ze kunnen accepteren dat het oude plan gewoon geen kans had en de draai kunnen maken, heb je er alleen maar voordeel als je ze laat zitten. Binnen het stadhuis verdwijnen overigens wel banen. We bezuinigen zo’n tien miljoen op de eigen organisatie, door er een laag managers tussenuit te halen.’

› **Moet er in Arnhem veel bezuinigd worden?**

‘Het voormalige college heeft een enorme bak met schulden achtergelaten, waar wij nu oplossingen voor moeten vinden. Er werd echt niet op een miljoentje gekeken bij prestigeprojecten. Er werd te veel hooi op de vork genomen, met te grote projecten, en er is veel achterstallig onderhoud dat weggewerkt moet worden. Maar vervolgens leveren diezelfde partijen kritiek op de moeilijke keuzes die wij nu moeten maken. Ze proberen ons in woorden links in te halen, omdat het ze in daden niet lukt. Dat die woorden verder niet kloppen nemen ze dan maar voor lief. Zo beweerden ze dat kinderen in armoede niet meer kunnen sporten, terwijl dat helemaal niet waar is. Het is helemaal nagerekend en mensen in een uitkering gaan er bij ons nul euro op achteruit. We hopen ze aan het einde van de

collegeperiode wat extra's te kunnen geven, als de financiële vooruitzichten dan wat beter zijn.’

› **Hoe zijn die vooruitzichten, gezien de landelijke bezuinigingen?**

‘Heel slecht, de gebraden duiven komen ons niet de mond in vliegen. Er zijn geen meevallertjes, alleen maar tegenvallers. We hebben afgelopen jaar al 25 miljoen structureel moeten bezuinigen, en daar komen de tientallen miljoenen aan rijksbezuinigingen

‘De gebraden duiven komen ons niet in de mond vliegen’

op het participatiebudget en de sociale werkplaatsen nog eens bovenop. Het motto van dit kabinet lijkt wel: alles kan kapot. Gelukkig zijn ook onze VVD-wethouders het ermee eens dat dit gewoon niet uit te voeren is. Donner verwijt ons dat we als lokale wethouders landelijke politiek willen bedrijven, maar hier kun je als bestuurder je handtekening niet onderzetten. Je kunt een taak simpelweg niet uitvoeren met zoveel minder geld. Het is nu aan Donner om met een oplossing te komen, want het rijk is wettelijk verplicht om de gemeente financieel in staat te stellen bepaalde taken uit te voeren.’

› **Hoe ga je als SP-wethouder om met de taak om zoveel te bezuinigen?**

‘We hebben de werkgevers duidelijk gemaakt dat het geld van het rijk ophoudt. Wij zijn bereid om de helft van elke partici-

patiebaan te betalen en hebben gevraagd of zij dan bereid en in staat zijn om de andere helft te betalen. De bezuinigingen helemaal repareren gaat niet lukken, want daar hebben we het geld niet voor. We hebben ook al een lokaal begrotingstekort opgelost. Daarvoor hebben we twee bakken met bezuinigingsvoorstellen gemaakt. Eentje met voorstellen die wij steunen en eentje met reservevoorstellen, waar de gemeenteraad uit kan kiezen als die een van onze voorstellen niet steunt. We hebben de deuren van het stadhuis ook opengezet, zodat iedereen kan vertellen wat hij doet voor het geld dat hij krijgt en duidelijk kan maken wat de gevolgen van een bezuiniging zijn. Het is een mooie uitdaging om, met wat we hebben, het toch beter te regelen voor de stad. Dat lukt op veel punten, en mensen in de stad hebben ook wel begrip voor de bezuinigingen.’

› **Merken Arnhemmers het verschil nu de SP in het college zit?**

‘Ik hoor vooral veel dat het nu eindelijk een beetje rustig is in de politiek. Er is hier de voorgaande vier jaar veel gedoe geweest rondom een drugsboot die veel geld heeft gekost. De bouw van een museum werd twee keer zo duur. Vitesse heeft heel veel geld gekost. Met het Rijnboogproject kwam men iedere keer maar niet verder. De bouw van het station heeft ook nog drie jaar stilgelegd en 90 miljoen extra gekost. Dat gaat nu anders. Wij hebben het afgelopen jaar niet naar de gemeenteraad hoeven

te gaan omdat er iets mis is gegaan met een project. Er wordt zelfs weer gebouwd aan een aantal in het slop geraakte woningbouwprojecten, door goede afspraken met de projectontwikkelaars. Ik ga niet lopen nuilen over details, maar maak wel heel duidelijk wat wel en niet kan. Een kwestie van gewoon de SP blijven: recht voor z'n raap en eerlijk. Aan het station wordt nu ook weer gebouwd, omdat niet langer het ontwerp van een unieke hal leidend is, maar het belang van de reiziger en het budget. Ik heb net de perrontunnel geopend en in 2014 moet het hele station klaar zijn. Dat is heel belangrijk voor Arnhem, nu nog bedenken hoe we die spectaculair kunnen openen.’

tekst Jola van Dijk
foto's Marina Popova

QUICKSCAN SP-WETHOUDERS

DAT IS BINNEN ENKELE SUCCESSEN VAN SP-WETHOUDERS

Rein van Moorselaar: Bernheze krijgt een solidariteitsfonds, zodat er geen schrijnende gevallen ontstaan door landelijke bezuinigingen.

Willem Bouman: Doesburg heeft een woonwijk met veel betaalbare huur en koopwoningen gebouwd.

Riet de Wit: twee belangrijke bedrijven zijn voor de economie van Heerlen behouden.

Rikus Brader: veel werklozen in Oldambt hebben via de sociale werkplaats een gewone baan gekregen.

Hennie Hemmes: in Pekela is een nieuwe brede school met ouder-kindcentrum en buurtactiviteiten gebouwd.

Peter van Zutphen: in Heerlen is afgelopen jaar het aantal huisuitzettingen gehalveerd.

GEEN CENT TE VEEL BEZUINIGINGSIDEEËN VAN SP-WETHOUDERS

Jan Burger wil in Wijk bij Duurstede zo efficiënt mogelijk werken met ambtenaren en minder derden inhuren.

Anna de Groot wil in Wormerland slimmer omgaan met het aanvragen van subsidie voor gemeentelijke plannen.

Dick Schaap wil dat Boxmeer geen grond meer aankoopt maar zorgt dat er weer huurwoningen gebouwd worden.

Luuk van Geffen wil in Arnhem minder geld uitgeven aan managers bij gesubsidieerde instellingen.

Mirjam Hamberg wil in Alkmaar letten op een betere prijs-kwaliteitsverhouding bij welzijnsorganisaties.

Willem Paquay wil in Amsterdam-Noord niet meer betalen voor de concurrentie tussen welzijnsorganisaties.

AFBLIJVEN HEILIGE HUISJES VAN SP-WETHOUDERS

Arnout Hoekstra wil in Vlaardingen geen bezuinigingen op het museum over het rijke visserijverleden.

Theo Coskun wil in Rotterdam Charlois geen bezuinigingen op de sportieve en culturele talentontwikkeling van jongeren.

Roos van Gelderen wil in Leiden geen bezuinigingen die later geld gaan kosten, zoals minder schuldhulpverlening wat tot dure noodopvang leidt.

Jannie Visscher wil in Groningen dat mensen in de sociale werkplaats met begeleiding hun nuttige werk kunnen blijven doen.

Mariska ten Heuw wil geen bezuinigingen op vrijwilligersverenigingen, het cement van de Hengelose samenleving.

Maïta van der Mark wil in Diemen niet morrelen aan solidariteit met mensen die het nu juist nodig hebben.

Proef bij Zorggroep Osira: Knuffelrobots ter vervanging van menselijk gezelschap?

ALS ZORG EEN ROTZORG WORDT

Zorginstellingen fuseren en groeien uit tot gigantische ondernemingen. Niet zelden groeit de onvrede onder personeel en cliënten dan minstens even hard. Zoals in Amsterdam, waar de SP voor de derde keer op rij een klachtenmeldpunt opende. Al twee keer greep de Gezondheidsinspectie in.

‘Een cliënt heeft tot verleden jaar in een heel oude onrustband geslapen, waarin hij zich niet eens kon bewegen. Er zijn veel oplossingen waardoor hij uit die band zou kunnen. Maar dat kost te veel geld, krijgen we dan te horen.’

‘Cliënten betalen ongeveer 46 euro per maand aan wasgeld. Dit onder het mom dat er een wasvrouw zou komen. Maar ze betalen al anderhalf jaar en de wasvrouw is er nog steeds niet. Wat doet Cordaan met het geld?’

‘Mijn vader heeft Alzheimer en zit in een verpleeghuis. Een keer was hij weer niet geschoren (baard van een week). Bleek zijn scheerapparaat stuk te zijn. Ik kreeg een wegwerp-scheermesje in mijn handen geduwd, zonder scheerschuim. En dan tegen mij zeggen dat hij agressief wordt als-ie geschoren wordt.’

Een kleine greep uit de maar liefst 63 pagina's tellende klachtenbundel die de Amsterdamse SP in het najaar van 2009 samenstelde. De klachten gingen over zorginstelling Cordaan, destijds herhaaldelijk

in opspraak vanwege zaken als onvoldoende zorg in verzorgingshuizen en de inzet van ongekwalificeerd personeel.

Cordaan – zelf al voortgekomen uit een fusie van diverse zorginstellingen in de hoofdstad – nam in 2008 het noodlijdende Thuiszorg Amsterdam over. Een jaar later al concludeerde de Amsterdamse gemeenteraad dat die fusie de cliënten weinig goeds had gebracht. ‘Cordaan streefde naar een monopolie op de zorg, maar eigenlijk ging het direct na die fusie al mis’, blijkt het Amsterdamse SP-raadslid Maureen van der Pligt terug. ‘Meteen dook het bedrijf financieel in de

min en moest er bezuinigd worden. Het was een echte waterhoofdorganisatie geworden: bestuurslagen werden op elkaar gestapeld, daarbovenop kwam nog eens een raad van bestuur en ondertussen raakten de mensen op de werkvloer steeds verder vervreemd van het hoogste management. En de zorgbehoevenden steeds verder ontheemd.’

Van der Pligt herinnert zich een bezoek aan het Cordaan-hoofdkantoor aan de Panamalaan. ‘Twee maanden na de fusie bleek de vloerbedekking ineens geel te zijn. De vorige was paars en net nieuw. Wat bleek? De voorzitter van de raad van bestuur vond paars niet meer mooi. Ook was er voor 30.000 euro een dakterras aangelegd. In dezelfde maand kwam naar buiten dat er geen ijsjes meer gekocht mochten worden voor cliënten tijdens een uitstapje naar Artis. Vanwege bezuinigingen.’

Uiteraard trok de SP aan de bel bij het gemeentebestuur. Maar ondanks de toezegging met Cordaan in gesprek te gaan, wees het hoofdstedelijke college naar het Rijk: het ging immers om AWBZ-geld en daarvoor zou de landelijke overheid verantwoordelijk zijn. Wel nam de Inspectie voor de Gezondheidszorg, na kennis te hebben genomen van het SP-onderzoek, Cordaan onder de loep.

Toen was de geest uit de fles. Was Cordaan een uitzondering, of presteerden andere zorginstellingen in en rond Amsterdam even ondermaats? Het duurde niet lang of er begonnen klachten binnen te komen over de zorggroep Osira, die gefuseerd was met zorginstelling Amstelring. Opnieuw stelde de SP een onderzoek in. En opnieuw waren de resultaten niet mals. In het SP-rapport

‘Osira betaalde vier miljoen voor stopwatchzorg’

‘Osira: stopwatchzorg in een organisatie met een waterhoofd’ noemde 94 procent van de ondervraagde Osira-cliënten en -medewerkers de zorg slecht tot zeer slecht. Personeel dat klaagde zou zelfs met ontslag worden bedreigd. Maureen van der Pligt: ‘Ook kwam aan het licht dat Osira lijsten hanteerde waarop de tijd om mensen bijvoorbeeld steunkousen aan te trekken of naar het toilet te laten gaan tot op de seconde vastgesteld was. Om die manier van werken te verzinnen en in praktijk te brengen, betaalde de OsiraGroep vier miljoen euro aan het bureau Accez. Absurd!’

Minstens even ontstemd reageerde overigens de zorginstelling. ‘Stemmingmakerij, effectbejag en welbewuste beschadiging’, noemde Osira de aantijgingen. Woedend ‘sommeerde’ het bedrijf Van der Pligt om bij de raad van bestuur op het matje te komen. Ze ging niet. Ook dreigde de OsiraGroep de SP met een miljoenenclaim. Nooit meer iets van gehoord. Toonde een meerderheid in de Amsterdamse gemeenteraad zich voornog weinig gealarmeerd, bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg lag dat anders. Die nam een kijkje bij een aantal Osira-locaties en concludeerde onder meer dat er sprake was van ‘zeer hoge risico’s voor de kwaliteit

Osira-chef Van Dam: ‘Resultaat telt’

en de veiligheid van de zorg’, ‘ontbrekende of niet-actuele zorgplannen voor bewoners’ en ‘structureel tekort aan voldoende deskundig personeel’. Prompt werd Osira onder verscherpt toezicht geplaatst, precies wat de SP had geëist. Van der Pligt: ‘Bij mijn weten nam de Inspectie nog nooit zo’n draconische maatregel. Ik heb me zelfs laten vertellen dat de staatssecretaris het liefst alle Osira-huizen had willen sluiten.’

Volgens het SP-raadslid is er na de Cordaan- en Osira-perikelen schot in de zaak gekomen. Inmiddels – we schrijven april van dit jaar – had de Tweede Kamer op initiatief van Renske Leijten (SP) een onmiddellijke stop op de stopwatchzorg geëist. ‘En de gemeenteraad heeft onlangs een zogenaamde zorgnorm aangenomen, waaraan

de zorgkwaliteit in de verpleeg- en verzorgingstehuizen moet voldoen. Ook wil VVD-wethouder Van der Burg meer toezicht en staat hij nu positief tegenover ons standpunt dat nieuwe bestuurders in de zorg onder de Balkenende-norm moeten vallen. Een jaar geleden was ik met die standpunten nog een roepende in de woestijn’, aldus Van der Pligt. Iets anders is dat ook de vakbond een poot aan de grond heeft gekregen. Want ook bij AbvaKabo stroomden de klachten binnen. ‘Personeel van Cordaan maakte melding van zware onderbezetting, van collega’s die overspannen thuiszaten, noem maar op’,

vertelt Lilian Marijnissen van AbvaKabo. ‘Wij zagen het als onze taak om die mensen te organiseren, om samen iets te gaan doen. En ziedaar: vlak nadat we met zestig man bij de Cordaan-directie op de stoep hadden gestaan, stelde het bedrijf anderhalf miljoen euro extra beschikbaar voor veertig man aan nieuw en deskundig personeel.’

Ondertussen blijven de directies van de zorgbedrijven zelf buiten schot. Stuitend, vindt Maureen van der Pligt: ‘Zij zijn verantwoordelijk voor de misstanden, zij moeten opstappen.’ Rob van Dam, voorzitter van de raad van bestuur van Osira Amstelring, ziet

dat anders. ‘We hebben bestuurders nodig die de problemen oplossen. Resultaat telt en niemand wordt beter van een afrekening’, aldus Van Dam.

Hij vervolgt: ‘De problemen in de zorg in de grote stad zijn aanzienlijk. Deze eenvoudige toeschrijven aan ‘falende bestuurders’ lost de problemen niet op. Het gegeven dat voor een kostendekkend tarief een structurele verhoging wordt ingezet, is een erkenning dat het zzp-tarief tot nu toe niet kostendekkend was. Het bestuur heeft een plan van aanpak gepresenteerd aan de Inspectie en hiervoor mondeling akkoord gekregen. Er zijn kwaliteitsverpleegkundigen ingezet; ook aan de communicatie en leiding wordt hard gewerkt. De inspectie volgt alle noodzakelijke verbeteringen en het resultaat telt. De meest recente onaangekondigde inspectie in onze locatie Bornholm leverde een positief oordeel op.’

‘Lekker makkelijk om nu te zeggen dat je vooral naar de toekomst moet kijken’, reageert Van der Pligt. ‘Alsof daarmee de verantwoordelijkheid voor het verleden verdwijnt. Omwille van de kwaliteit van de zorg blijven wij strijden tegen bestuurders die niet functioneren maar wel met geld smijten en dikke salarissen opstrijken.’

Waarvan akte. Begin mei begon de mailbox van de Amsterdamse SP wederom vol te stromen. Ditmaal nadat de partij een meldpunt had geopend over zorgbedrijf Amsta. Een van de signalen tot nu toe: een niet-gediplomeerde medewerker die een cliënt medisch moest behandelen. Met morfine.

tekst Rob Janssen
foto Wijnands/Hollandse Hoogte

MILJONAIRESBELASTING

Iedereen met wie ik over bezuinigingen als de sluiting van bibliotheken en de afschaffing van het pgb praat, zegt: 'Ja het is wel naar, maar er moet toch bezuinigd worden.' Behalve SP-Eerste Kamerlid Geert Reuten, die schrijft in de *Spanning* (maandblad van het Wetenschappelijk Bureau van de SP - red): we kunnen ook de rijken extra belasten. Dat lijkt mij, met het toenemend aantal miljonairs in Nederland, ook zo'n logische oplossing. Maar waarom is er dan geen enkele politieke partij die dat van de daken schreeuwt? Kan Reuten me dat als politicus en econoom in simpele bewoording uitleggen? Rechts heeft de ideologische propaganda gewonnen, jazeker, maar waarom ook bij linkse mensen? Het kan toch gewoon, meer belasting heffen? Of zie ik iets over het hoofd?

W. de Vries, Amsterdam

ONDERWIJSVRIJHEID

Het interview met Micha de Winter in het juni-nummer van *Tribune* heeft mij goed gedaan. Maar ik struikelde over de steek onder water richting 'vrijheid van onderwijs'. Er werd gesuggereerd dat die vrijheid maakt dat sommige scholen niets doen aan de bevordering van burgerschap en integratie. Die automatische koppeling kom ik ook bij SP-woordvoerders tegen, waarbij vooral het bestaan van scholen met een godsdienstige grondslag als probleem wordt afgeschilderd. Ik begrijp dat niet.

De vrijheid van richting heeft ongetwijfeld opgeleverd dat er in Nederland scholen zijn waar vanuit godsdienstige overwegingen kinderen geen democratische vaardigheden meekrijgen. Maar als je daarom je pijlen op de onderwijsvrijheden richt, raak je ook die veel talrijkere scholen waar de levensbeschouwelijke of onderwijs-filosofische grondslag juist een enorme krachtbron is om te vechten voor waardenvol onderwijs en tegen vereconomisering van nota bene opvoeding. Mijn ervaring is dat veel bijzondere scholen een traditie hebben van steeds blijven vragen: 'Waar toe?' Zij hebben daarbij een waardenkader dat veel duurzamer is dan de zwalkende onderwijsvisies van de Nederlandse overheid. En dat stelt hen beter in staat de rug recht te houden te midden van alle regeldruk. Zij blijven tijd maken voor interreligieuze dialoog, vredesopvoeding en het oefenen in democratie. Koester de onderwijsvrijheid als je je zorgen maakt om de democratie!

Liesbeth Vroemen, Nijmegen

DE GROTE S

De zomerpuzzel van de *Tribune* is verdeeld in 13 categorieën, elk bestaand uit 2 vragen. De beide vragen binnen elke categorie geven eenzelfde letter als oplossing. De eerste vraag is meestal iets moeilijker, de tweede wat makkelijker.

In totaal zijn er dus 26 vragen, met dit jaar als thema 'Theatraal'. Van iedere categorie dient u de letter over te brengen naar het gelijkgenummerde hokje in de tabel genaamd 'Oplossing' (onderaan). Bij iedere vraag staat verder tussen haakjes aangegeven op welke plaats in het woord de letter voorkomt. Eventuele leestekens tellen mee als afzonderlijke letter; spaties niet. Een 'ij' wordt beschouwd als één letter. De oplossing van de puzzel is een woord van 13 letters.

Voorbeeld: De oplossing van de vraag 'Wie zei: "I used to be the next president of the United States of America"? [2, achternaam]' is de tweede letter van de achternaam van Al Gore, een 'o'. U kunt uw oplossing opsturen naar de redactie van de *Tribune*.

Categorie 1: Met de muziek mee

Twee blaasinstrumenten: welke?

- Muziekinstrument, gebruikt voor militaire signalen waaronder de 'Last Post'. [2]
- Werden in 2010 in de Verenigde Arabische Emiraten middels een fatwa verboden als ze meer dan 100 decibel veroorzaken. [4]

Categorie 2: Duwen, jongens!

BN'ers op de politieke barricaden. Wie?

- Modernist werd PvdD'er. [4, voornaam]
- Ontdekte (na de hemel) de Partij voor de Dieren. [5, achternaam]

Categorie 3: Spitzengefühl

Beroemdheden van ballet en choreografie. Wie?

- Was vanaf 1935 huischoreograaf van The Royal Ballet. [1, voornaam]
- Had in 1914 succes met eerste balletchoreografie van een opera, 'De Gouden Haan'. [1, achternaam]

Winnaar puzzel juni: F.J.M. Wolters uit Leek.

Eervolle vermelding: Els Lemmen, Ben Pegman en Tammo Hak.

Stuur uw oplossing van de zomerpuzzel vóór 31 augustus naar De Puzzelredactie van de Tribune, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam of tribunepuzzel@sp.nl.

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

